Земеделска Кооперация "Бразди"

гр. Суворово

ГОДИШЕН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ

за 2019 година

С НЕЗАВИСИМ ОДИТОРСКИ ДОКЛАД

Ръководител:

Йордан Иванов

ЗЕМЕДЕЛСКА КООПЕРАЦИЯ "БРАЗДИ" гр. Суворово Варн. обл.

Съставител:

Снежана Петрова

26 март 2020 г.

СЪДЪРЖАНИЕ

ДОКЛАД НА НЕЗАВИСИМИЯ ОДИТОР

СЧЕТОВОДЕН БАЛАНС

ОТЧЕТ ЗА ПРИХОДИТЕ И РАЗХОДИТЕ

ОТЧЕТ ЗА СОБСТВЕНИЯ КАПИТАЛ

ОТЧЕТ ЗА ПАРИЧНИТЕ ПОТОЦИ

ПРИЛОЖЕНИЕ КЪМ ГОДИШНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ

Светла Петрова, д.е.с.
Регистриран одитор

ДО

Член-кооператорите на

Земеделска Кооперация „Бразди“

гр. Суворово

ДОКЛАД НА НЕЗАВИСИМИЯ ОДИТОР

Мнение

Ние извършихме одит на финансовия отчет на Земеделска Кооперация „Бразди“ („Кооперацията“), съдържащ счетоводния баланс към 31 декември 2019 г. и отчета за приходите и разходите, отчета за собствения капитал и отчета за паричните потоци за годината, завършваща на тази дата, както и приложение към финансовия отчет, съдържащо обобщено оповестяване на съществените счетоводни политики и друга пояснителна информация.

По наше мнение, приложеният финансов отчет представя достоверно, във всички съществени аспекти, финансовото състояние на Кооперацията към 31 декември 2019 г. и нейните финансови резултати от дейността и паричните й потоци за годината, завършваща на тази дата, в съответствие с Националните счетоводни стандарти (НСС), приложими в България.

База за изразяване на мнение

Ние извършихме нашия одит в съответствие с Международните одиторски стандарти (МОС). Нашите отговорности съгласно тези стандарти са описани допълнително в раздела от нашия доклад „Отговорности на одитора за одита на финансовия отчет“. Ние сме независими от Кооперацията в съответствие с Международния етичен кодекс на професионалните счетоводители (включително Международни стандарти за независимост) на Съвета за международни стандарти по етика за счетоводители (Кодекса на СМСЕС), заедно с етичните изисквания на Закона за независимия финансов одит (ЗНФО), приложими по отношение на нашия одит на финансовия отчет в България, като ние изпълнихме и нашите други етични отговорности в съответствие с изискванията на ЗНФО и Кодекса на СМСЕС. Ние считаме, че одиторските доказателства, получени от нас, са достатъчни и уместни, за да осигурят база за нашето мнение.

Друга информация, различна от финансовия отчет и одиторския доклад върху него

Ръководството носи отговорност за другата информация. Другата информация се състои от доклад за дейността, изготвен от ръководството съгласно Глава седма от Закона за счетоводството, където е приложимо, но не включва финансовия отчет и нашия одиторски доклад върху него.

Нашето мнение относно финансовия отчет не обхваща другата информация и ние не изразяваме каквато и да е форма на заключение за сигурност относно нея, освен ако не е изрично посочено в доклада ни и до степента, до която е посочено.

Във връзка с нашия одит на финансовия отчет, нашата отговорност се състои в това да прочетем другата информация и по този начин да преценим дали тази друга информация е в съществено несъответствие с финансовия отчет или с нашите познания, придобити по време на одита, или по друг начин изглежда да съдържа съществено неправилно докладване. В

случай че на базата на работата, която сме извършили, ние достигнем до заключение, че е налице съществено неправилно докладване в тази друга информация, от нас се изисква да докладваме този факт.

Нямаме какво да докладваме в това отношение.

Допълнителни въпроси, които поставя за докладване Законът за счетоводството

В допълнение на нашите отговорности и докладване съгласно МОС, по отношение на доклада за дейността, ние изпълнихме и процедурите, добавени към изискванията по МОС, съгласно „Указания относно нови и разширени одиторски доклади и комуникация от страна на одитора" на професионалната организация на регистрираните одитори в България, Института на дипломираните експерт-счетоводители (ИДЕС)". Тези процедури касаят проверки за наличието, както и проверки на формата и съдържанието на тази друга информация с цел да ни подпомогнат във формиране на становище относно това дали другата информация включва оповестяванията и докладванията, предвидени в Глава седма от Закона за счетоводството, приложим в България.

Становище във връзка с чл. 37, ал. 6 от Закона за счетоводството

На базата на извършените процедури, нашето становище е, че:

а) Информацията, включена в доклада за дейността за финансовата година, за която е изготвен финансовият отчет, съответства на финансовия отчет.

б) Докладът за дейността е изготвен в съответствие с изискванията на Глава седма от Закона за счетоводството.

Отговорности на ръководството за финансовия отчет

Ръководството носи отговорност за изготвянето и достоверното представяне на този финансов отчет в съответствие с НСС, приложими в България и за такава система за вътрешен контрол, каквато ръководството определя като необходима за осигуряване изготвянето на финансови отчети, които не съдържат съществени неправилни отчитания, независимо дали дължащи се на измама или грешка.

При изготвяне на финансовия отчет ръководството носи отговорност за оценяване способността на Кооперацията да продължи да функционира като действащо предприятие, оповестявайки, когато това е приложимо, въпроси, свързани с предположението за действащо предприятие и използвайки счетоводната база на основата на предположението за действащо предприятие, освен ако ръководството не възнамерява да ликвидира Кооперацията или да преустанови дейността й, или ако ръководството на практика няма друга алтернатива, освен да постъпи по този начин.

Отговорности на одитора за одита на финансовия отчет

Нашите цели са да получим разумна степен на сигурност относно това дали финансовият отчет като цяло не съдържа съществени неправилни отчитания, независимо дали дължащи се на измама или грешка, и да издадем одиторски доклад, който да включва нашето одиторско мнение. Разумната степен на сигурност е висока степен на сигурност, но не е гаранция, че одит, извършен в съответствие с МОС, винаги ще разкрива съществено неправилно отчитане, когато такова съществува. Неправилни отчитания могат да възникнат в резултат на измама или грешка и се считат за съществени, ако би могло разумно да се очаква, че те, самостоятелно или като съвкупност, биха могли да окажат влияние върху икономическите решения на потребителите, вземани въз основа на този финансов отчет.

Като част от одита в съответствие с МОС, ние използваме професионална преценка и запазваме професионален скептицизъм по време на целия одит. Ние също така:

- идентифицираме и оценяваме рисковете от съществени неправилни отчитания във финансовия отчет, независимо дали дължащи се на измама или грешка, разработваме и изпълняваме одиторски процедури в отговор на тези рискове и получаваме одиторски доказателства, които да са достатъчни и уместни, за да осигурят база за нашето мнение. Рискът да не бъде разкрито съществено неправилно отчитане, което е резултат от измама, е по-висок, отколкото риска от съществено неправилно отчитане, което е резултат от грешка, тъй като измамата може да включва тайно споразумяване, фалшифициране, преднамерени пропуски, изявления за въвеждане на одитора в заблуждение, както и пренебрегване или заобикаляне на вътрешния контрол.
- получаваме разбиране за вътрешния контрол, имащ отношение към одита, за да разработим одиторски процедури, които да са подходящи при конкретните обстоятелства, но не с цел изразяване на мнение относно ефективността на вътрешния контрол на Кооперацията.
- оценяваме уместността на използваните счетоводни политики и разумността на счетоводните приблизителни оценки и свързаните с тях оповестявания, направени от ръководството.
- достигаме до заключение относно уместността на използване от страна на ръководството на счетоводната база на основата на предположението за действащо предприятие и, на базата на получените одиторски доказателства, относно това дали е налице съществена несигурност, отнасяща се до събития или условия, които биха могли да породят значителни съмнения относно способността на Кооперацията да продължи да функционира като действащо предприятие. Ако ние достигнем до заключение, че е налице съществена несигурност, от нас се изисква да привлечем внимание в одиторския си доклад към свързаните с тази несигурност оповестявания във финансовия отчет или в случай че тези оповестявания са неадекватни, да модифицираме мнението си. Нашите заключения се основават на одиторските доказателства, получени до датата на одиторския ни доклад. Бъдещи събития или условия обаче могат да станат причина Кооперацията да преустанови функционирането си като действащо предприятие.
- оценяваме цялостното представяне, структура и съдържание на финансовия отчет, включително оповестяванията, и дали финансовият отчет представя основополагащите за него сделки и събития по начин, който постига достоверно представяне.

Ние комуникираме с ръководството, наред с останалите въпроси, планирания обхват и време на изпълнение на одита и съществените констатации от одита, включително съществени недостатъци във вътрешния контрол, които идентифицираме по време на извършвания от нас одит.

Регистриран одитор: Светла Петрова, д.е.с.

гр. Варна, ул.„Д-р Пискюлиев“ № 74, ет. 2, офис 2

10 април 2020 година

0632 Светла Петрова
Регистриран одитор

СЧЕТОВОДЕН БАЛАНС

на Земеделска Кооперация "Бразди"

към 31 декември 2019 година

АКТИВ **ЕИК: 813087041** **ПАСИВ**

РАЗДЕЛИ, ГРУПИ, СТАТИИ	Сума (в хил. лв.)		РАЗДЕЛИ, ГРУПИ, СТАТИИ	Сума (в хил. лв.)	
	Текуща година	Предходна година		Текуща година	Предходна година
а	1	2	а	1	2
А. Нетекущи (дълготрайни) активи			**А. Собствен капитал**		
I. Дълготрайни материални активи			**I. Записан капитал**	**255**	**255**
1. Земи и сгради, в т.ч.:	2 273	2 071	**II. Резерви**		
- земи	2 237	2 021	1. Резерв съгласно учредителен акт	4 432	4 228
- сгради	36	50	2. Други резерви	692	689
2. Машини, производствено оборудване и апаратура	789	575	**Общо за група II:**	**5 124**	**4 917**
3. Съоръжения и други	98	55	**III. Текуща печалба (загуба)**	**(34)**	**257**
Общо за група I:	**3 160**	**2 701**	**Общо за раздел А:**	**5 345**	**5 429**
II. Отсрочени данъци	**93**	**73**	**Б. Задължения**		
Общо за раздел А:	**3 253**	**2 774**	1. Задължения към финансови предприятия, в т.ч.:	247	0
Б. Текущи (краткотрайни) активи			до 1 година	110	
I. Материални запаси			над 1 година	137	
1. Суровини и материали	51	196	2. Други задължения, в т.ч.:	254	258
2. Незавършено производство	664	674	до 1 година	254	258
3. Продукция и стоки, в т.ч.:	1 094	1 499	- към персонала, в т.ч.:	33	41
- продукция	1 094	1 499	до 1 година	33	41
Общо за група I:	**1 809**	**2 369**	- осигурителни задължения, в т.ч.:	12	12
II. Вземания			до 1 година	12	12
1. Вземания от клиенти и доставчици	3	3	- данъчни задължения, в т.ч.:	8	9
2. Други вземания	380	39	до 1 година	8	9
Общо за група II:	**383**	**42**	**Общо за раздел Б, в т.ч.:**	**501**	**258**
III. Парични средства, в т.ч.:			до 1 година	364	258
- в брой	1		над 1 година	137	0
- в безсрочни сметки (депозити)	400	502			
Общо за група III:	**401**	**502**			
Общо за раздел Б:	**2 593**	**2 913**			
СУМА НА АКТИВА	**5 846**	**5 687**	**СУМА НА ПАСИВА**	**5 846**	**5 687**

Дата на съставяне:
26 март 2020 г.

Съставител: Снежана Петрова

ЗЕМЕДЕЛСКА КООПЕРАЦИЯ • БРАЗДИ • гр. Суворово Варн. обл.

Ръководител: Йордан Иванов

Регистриран одитор:
Светла Петрова, д.е.с.
Дата: 10 април 2020 г.

0632 Светла Петрова
Регистриран одитор

ОТЧЕТ ЗА ПАРИЧНИТЕ ПОТОЦИ

на Земеделска Кооперация "Бразди"

за 2019 година

ЕИК: 813087041 *(хил. лв.)*

		Текущ период			Предходен период		
	Наименование на паричните потоци	Постъпления	Плащания	Нетен поток	Постъпления	Плащания	Нетен поток
	а	1	2	3	4	5	6
А.	**Парични потоци от основна дейност**						
1	Парични потоци, свързани с търговски контрагенти	3 012	1 854	1 158	2 714	1 449	1 265
2	Парични потоци, свързани с трудови възнаграждения		558	(558)		521	(521)
3	Парични потоци, свързани с лихви, комисионни, дивиденти и други подобни		3	(3)		6	(6)
4	Платени и възстановени данъци от печалбата		13	(13)	0	26	(26)
5	Плащания при разпределения на печалби		49	(49)		13	(13)
6	Други парични потоци от основна дейност	997	1 311	(314)	927	1 315	(388)
	Всичко парични потоци от основна дейност (А)	***4 009***	***3 788***	***221***	***3 641***	***3 330***	***311***
Б.	**Парични потоци от инвестиционна дейност**						
1	Парични потоци, свързани с дълготрайни активи	4	214	(210)		398	(398)
	Всичко парични потоци от инвестиционна дейност (Б)	***4***	***214***	***(210)***	***0***	***398***	***(398)***
В.	**Парични потоци от финансова дейност**						
1	Парични потоци от допълнителни вноски и връщането им на собствениците		1	(1)	1	1	0
2	Парични потоци, свързани с получени или предоставени заеми		110	(110)			0
3	Парични потоци от лихви, комисионни, дивиденти и други подобни		1	(1)			0
	Всичко парични потоци от финансова дейност (В)	***0***	***112***	***(112)***	***1***	***1***	***0***
Г.	**Изменение на паричните средства през периода (А+Б+В)**	**4 013**	**4 114**	**(101)**	**3 642**	**3 729**	**(87)**
Д.	**Парични средства в началото на периода**			**502**			**589**
Е.	**Парични средства в края на периода**			**401**			**502**

Дата на съставяне:
26 март 2020 г.

Съставител:
Снежана Петрова

Ръководител:
Йордан Иванов

Регистриран одитор:
Светла Петрова, д.е.с.
Дата: 10 април 2020 г.

0632 Светла Петрова
Регистриран одитор

ЗЕМЕДЕЛСКА КООПЕРАЦИЯ • гр. Суворово Варн. обл. • „БРАЗДИ"

ОТЧЕТ ЗА ПРИХОДИТЕ И РАЗХОДИТЕ

на Земеделска Кооперация "Бразди"

за 2019 година

ЕИК: 813087041

НАИМЕНОВАНИЕ НА РАЗХОДИТЕ	Сума (в хил. лв.)		НАИМЕНОВАНИЕ НА ПРИХОДИТЕ	Сума (в хил. лв.)	
	текуща година	предходна година		текуща година	предходна година
а	1	2	а	1	2
А. Разходи			**Б. Приходи**		
1. Намаление на запасите от продукция и незавършено производство	**338**		**1. Нетни приходи от продажби, в т.ч.:**	**2 943**	**2 657**
2. Разходи за суровини, материали и външни услуги, в т.ч.:	**1 394**	**1 337**	а) продукция	2 925	2 631
а) суровини и материали	1 268	1 202	б) услуги	18	26
б) външни услуги	126	135	**2. Увеличение на запасите от продукция и незавършено производство**		**462**
3. Разходи за персонала, в т.ч.:	**551**	**525**	**3. Други приходи, в т.ч.:**	**1 089**	**743**
а) разходи за възнаграждения	459	438	а) приходи от финансирания	1 026	680
б) разходи за осигуровки, в т.ч..	92	87	**Общо приходи от оперативна дейност (1+2+3)**	**4 032**	**3 862**
аа) осигуровки, свързани с пенсии	76	70	**4. Загуба от обичайна дейност**	**37**	**0**
4. Разходи за амортизация и обезценка, в т.ч.:	**442**	**381**	**Общо приходи (1+2+3)**	**4 032**	**3 862**
а) разходи за амортизация и обезценка на дълготрайни материални и нематериални активи, в т.ч.:	442	381	**5. Счетоводна загуба (общо приходи – общо разходи)**	**37**	**0**
аа) разходи за амортизация	442	381	**6. Загуба (ред 5 + ред 9 от раздел А)**	**34**	**0**
5. Други разходи, в т.ч.:	**1 343**	**1 333**			
а) балансова стойност на продадените активи	2				
Общо разходи за оперативна дейност (1+2+3+4+5)	**4 068**	**3 576**			
6. Разходи за лихви и други финансови разходи	**1**	**0**			
Общо финансови разходи (6)	**1**	**0**			
7. Печалба от обичайна дейност	**0**	**286**			
Общо разходи (1+2+3+4+5+6)	**4 069**	**3 576**			
8. Счетоводна печалба (общо приходи – общо разходи)	**0**	**286**			
9. Разходи за данъци от печалбата	**(3)**	**29**			
10. Печалба (8-9)	**0**	**257**			
Всичко (Общо разходи+9+10)	**4 066**	**3 862**	**Всичко (Общо приходи+6)**	**4 066**	**3 862**

Дата на съставяне:
26 март 2020 г.

Съставител:
Снежана Петрова

Ръководител:
Йордан Иванов

ЗЕМЕДЕЛСКА КООПЕРАЦИЯ • гр. Суворово Варн. обл. • „БРАЗДИ"

Регистриран одитор:
Светла Петрова, д.е.с.
Дата: 10 април 2020 г.

0632 Светла Петрова
Регистриран одитор

ОТЧЕТ ЗА СОБСТВЕНИЯ КАПИТАЛ

на Земеделска Кооперация "Бразди"

за 2019 година

ЕИК: 813087041 *(хил. лв.)*

Показатели	Записан капитал	Премия от емисии	Резерв от последващи оценки	Резерви				Финансов резултат от минали години		Текуща печалба/ загуба	Общо собствен капитал
				Законови	Резерв, свързан с изкупени собствени акции	Резерв съгласно учредителен акт	Други резерви	Неразпределена печалба	Непокрита загуба		
а	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1. Салдо в началото на отчетния период	**255**				**0**	**4 228**	**689**			**257**	**5 429**
2.Салдо след промени в счетоводната политика и грешки	**255**	**0**	**0**	**0**	**0**	**4 228**	**689**	**0**	**0**	**257**	**5 429**
3. Изменения за сметка на собствениците, в т.ч..							(2)				**(2)**
-намаление							(2)				**(2)**
4. Финансов резултат за текущия период										(34)	**(34)**
5. Разпределение на печалба, в т.ч.:						204	0			(257)	**(53)**
- за дивиденти										(53)	**(53)**
6. Други изменения в собствения капитал							5				**5**
7. Салдо към края на отчетния период	**255**	**0**	**0**	**0**	**0**	**4 432**	**692**	**0**	**0**	**(34)**	**5 345**
8. Собствен капитал към края на отчетния период	**255**	**0**	**0**	**0**	**0**	**4 432**	**692**	**0**	**0**	**(34)**	**5 345**

Дата на съставяне:

26 март 2020 г.

Съставител:

Снежана Петрова

Ръководител:

Йордан Иванов

Регистриран одитор:

Светла Петрова, д.е.е.

Дата: 10 април 2020г.

0632 Светла Петрова
Регистриран одитор

ЗЕМЕДЕЛСКА КООПЕРАЦИЯ • „БРАЗДИ" • гр. Суворово Варн. обл.

СПРАВКА

за нетекущите (дълготрайните) активи

на Земеделска Кооперация "Бразди"

към 31 декември 2019 година

ЕИК: 813087041 *(хил.лв.)*

ПОКАЗАТЕЛИ	Отчетна стойност на нетекущите активи				Последваща оценка		Преоценена стойност (4+5-6)	Амортизация				Последваща оценка		Преоценена амортизация в края на периода (11+12-13)	Балансова стойност в края на периода (7-14)
	В началото на периода	На постъпилите през периода	На излезлите през периода	В края на периода (1+2-3)	Увеличение	Намаление		В началото на периода	Начислена през периода	Отписана през периода	В края на периода (8+9-10)	Увеличение	Намаление		
а	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
I. Нематериални активи															
1. Концесии, патенти, лицензии, търговски марки, програмни продукти и други подобни права и активи	2			2			2	2			2			2	0
Обща група I:	**2**	**0**	**0**	**2**	**0**	**0**	**2**	**2**	**0**	**0**	**2**	**0**	**0**	**2**	**0**
II. Дълготрайни материални активи															
1. Земи и сгради, в т.ч.:	2 349	216	0	2 565	0	0	2 565	278	14	0	292	0	0	292	2 273
- земи	2 021	216		2 237			2 237				0			0	2 237
- сгради	328			328			328	278	14		292			292	36
2. Машини, производствено оборудване и апаратура	3 777	621		4 398			4 398	3 202	407		3 609			3 609	789
3. Съоръжения и други	199	66	17	248			248	144	21	15	150			150	98
Обща група II:	**6 325**	**903**	**17**	**7 211**	**0**	**0**	**7 211**	**3 624**	**442**	**15**	**4 051**	**0**	**0**	**4 051**	**3 160**
III Отсрочени данъци	**73**	**110**	**90**	**93**			**93**				**0**			**0**	**93**
Общо нетекущи (дълготрайни) активи (I+ II+ III)	**6 400**	**1 013**	**107**	**7 306**	**0**	**0**	**7 306**	**3 626**	**442**	**15**	**4 053**	**0**	**0**	**4 053**	**3 253**

Дата на съставяне:

26 март 2020 г.

Съставител: Снежана Петрова

ЗЕМЕДЕЛСКА КООПЕРАЦИЯ • гр. Суворово Варн. обл. • „БРАЗДИ"

Ръководител: Йордан Иванов

ПРИЛОЖЕНИЕ

към Годишния Финансов Отчет за 2019 година

на Земеделска Кооперация "Бразди"

гр. Суворово, пл. „Независимост" № 4

1. ОБЩА ИНФОРМАЦИЯ

Наименование: Земеделска Кооперация „Бразди"

Правен статут: Земеделска Кооперация "Бразди" е основана през 1993г., регистрирана съгласно Закона за кооперациите с решение № 907 от 1993г., вписано в регистъра на ВОС под № 45, том 9, стр.18 по ф. д. № 907/1993 г. Вписана при Търговски регистър към Агенцията по вписванията.

ЕИК: 813087041

Държава на регистрация: Република България

Седалище и адрес на управление: гр. Суворово, общ. Суворово, пл. „Независимост" № 4

Адрес за кореспонденция: гр. Суворово, общ. Суворово, пл. „Независимост" № 4

Предмет на дейност:

Регистрираният предмет на дейност е: производство на земеделска продукция върху земя за съвместна обработка, арендувани (наети) земи, а също и на животинска продукция, производство на семена и посадъчен материал, тяхната реализация, преработка, търговия, включително внос и износ на такива произведения; доставка на инвентар, машини, съоръжения за производство на транспортни средства, както и резервни части за тях, торове, препарати, посадъчен материал и създаване на работилници за поддържане и ремонт, складове и сушилни за нуждите на кооперацията, както и за извършване на услуги срещу заплащане и продажба на частни лица нечлен-кооператори; наред с обработка на земите за съвместна обработка, наети или арендувани от кооперацията на договорна основа, ще се извършва заплащане пълна или частична обработка на земите на лица, които не са членове на кооперацията; извършване прибиране на реколтата, преработка и чрез договор с частни лица нечленове на кооперацията, съхранение и преработка на такава продукция в своите складове, сушилни, мандри, хладилници, предприятия и други, реализация на такава продукция срещу комисионно възнаграждение; извършване на производствени услуги (механизирани, агрохимически, транспортни, строителни, търговски и други), които могат да бъдат единични или комплексни, както и на стопанствата и нейните членове така и на фермери, арендатори и други земеделски производители; извършване на други позволени стопански дейности, организиране и осъществяване на промишлени, странични и други дейности с цел по-пълното използване на материалите, трудовите и финансовите ресурси, откриване на работни места и увеличаване на доходите на член-кооператорите; осъществяване самостоятелно или в сдружение с други организации и лица вътрешна и външно-търговска дейност със земеделски и други стоки, в това число комисионни начала.

Основната дейност на Кооперацията включва: селскостопанска дейност, производство и реализация на растителна продукция; извършване на транспортни, механизирани и други услуги.

Структура: Кооперацията няма разкрити клонове и представителства

Дата на финансовия отчет: 31.12.2019 г.

Текущ период: годината, започваща на 01.01.2019 г. и завършваща на 31.12.2019 г.

Предходен период: годината, започваща на 01.01.2018 г. и завършваща на 31.12.2018 г.

Валута на съставяне на годишния финансов отчет: български лева

Точност на числата, представени в отчета: хиляди български лева

Вид на финансовия отчет: годишен финансов отчет на Кооперацията

Средна численост на персонала за отчетния период: 27

Обслужващи банки: „Инвестбанк" АД и ДСК ЕАД

Дата на изготвяне: 26 март 2020 г.

Дата на одобрение: 26 март 2020 г.

Орган, одобрил отчета за публикуване: Управителен съвет чрез решение, вписано в протокол с дата 26 март 2020 г.

Собственост и управление:

Кооперацията е със 100 % частна собственост. Основният капитал на Земеделска Кооперация "Бразди" не подлежи на регистрация и представлява сумата от дяловите вноски на член-кооператорите.

През отчетната 2019 г. Кооперацията се управлява от **Управителен съвет с членове:** Йордан Иванов Иванов (Председател на УС), Иван Кунев Иванов, Косьо Димитров Аянов, Методи Димитров Милушев, Динко Тодоров Великов, Веселин Йонев Таков, Йордан Георгиев Георгиев и **Контролен съвет с членове:** Пенка Иванова Кирова, Иван Тодоров Петров (Председател на КС) и Маринка Желева Георгиева.

Кооперацията се представлява от: Йордан Иванов Иванов.

2. ОСНОВНИ ПОЛОЖЕНИЯ ОТ СЧЕТОВОДНАТА ПОЛИТИКА

2.1. База за изготвяне на годишния финансовия отчет

Финансовият отчет на Земеделска Кооперация „Бразди" е изготвен в съответствие с изискванията на Закона за счетоводството и Националните счетоводни стандарти (НСС), приложими в България към 31.12.2019 г.

Оповестените по-долу значими счетоводни политики са прилагани последователно през периодите представени в този финансов отчет.

Счетоводството на Кооперацията се осъществява и финансовите отчети се съставят в съответствие с основните счетоводни принципи и изискванията на Закона за счетоводството.

Кооперацията осъществява счетоводството на основата на документалната обоснованост на стопанските операции и факти, като спазва изискванията за съставяне на документите съгласно действащото законодателство.

Финансовият отчет е изготвен при спазване на принципа на историческата цена.

Финансовият отчет е изготвен на база принципа за действащо предприятие, който предполага, че Кооперацията ще продължи дейността си в обозримото бъдеще.

2.2. Счетоводни предположения и приблизителни счетоводни оценки

Приложението на НСС, изисква от ръководството да направи някои счетоводни предположения и приблизителни счетоводни преценки при изготвяне на годишния финансов отчет и при определяне на стойността на някои от активите, пасивите, приходите и разходите. Всички те се извършват на основата на най-добрата преценка, която е направена от ръководството към датата на изготвянето на финансовия отчет. Действителните резултати биха могли да се различават от представените във финансовия отчет.

2.3. Сравнителни данни

Кооперацията представя сравнителна информация във финансовия отчет за една предходна година. Когато е необходимо, сравнителните данни се рекласифицират и преизчисляват, за да се постигне съпоставимост спрямо промени в представянето в текущата година.

2.4. Отчетна валута

Съгласно изискванията на българското счетоводно законодателство Кооперацията води счетоводството и съставя финансовите си отчети в националната валута на Република България – български лев (BGN).

От 01.01.1999 г. по силата на въведения в България валутен борд българският лев е с фиксиран курс към еврото в съотношение BGN 1.95583 : EUR 1.

Всички данни за текуща и предходна година във финансовите отчети се представят в хил.лв.

2.5. Чуждестранна валута

Чуждестранна е всяка друга валута, различна от отчетната валута.

Сделките в чуждестранна валута, с изключение на тези за покупка и продажба на валута, се вписват първоначално в левове, като към сумата на чуждестранната валута се прилага централния курс на Българска народна банка (БНБ) към датата на сделката. Курсовите разлики, възникващи при уреждането на парични позиции или при отчитането на парични позиции по курсове, различни от тези, по които са били заведени първоначално през периода, или са били отчетени в предходни периоди, се отчитат като текущи финансови приходи или текущи финансови разходи за периода, в който са възникнали.

Към 31 декември паричните средства, вземанията и задълженията, като монетарни отчетни обекти, деноминирани в чуждестранна валута, се оценяват в български лева като се използва заключителния курс на БНБ.

2.6. Приходи

Приходите в Кооперацията се признават на база принципа на начисляване и до степента, до която стопанските изгоди се придобиват от Кооперацията и доколкото приходи могат надеждно да се измерят. Оценяват се по справедливата стойност на полученото или подлежащо на получаване.

Приходите включват справедливата цена на продадените продукция, стоки и услуги, нетно от косвените данъци (данък върху добавената стойност) и предоставените отстъпки и рабати.

Основният източник на приходи за ЗК "Бразди" е прихода от продажба на селскостопанска продукция.

Приходът от продажбата на продукция и други активи се признава, когато значителна част от рисковете и ползите, присъщи на собствеността, се прехвърлят на купувача, налице е икономическа изгода, свързана със сделката по продажбата и направените разходи или тези, които ще бъдат направени във връзка със сделката, могат надеждно да бъдат изчислени.

Приходи от извършени услуги се признават пропорционално на степента на завършеност на услугата към датата на баланса при условие, че резултатът от сделката може да се оцени надеждно. Етапът на завършеност се определя на база съотношение на направените до момента разходи към общо изчислените разходи по сделката за извършване на услугата.

Етапът на завършеност на сделката се определя, като се използва един от следните начини, съобразно условията на договора, а именно:

а) проверка на извършената работа;

б) съотношение в процент на извършените до момента услуги към обема на услугите, които ще бъдат извършени;

в) съотношение между направените до момента разходи към общо изчислените разходи по сделката за извършване на услугата.

Лихвите се признават текущо пропорционално на времевата база, която отчита ефективния доход от актива.

Приходите от наеми се признават на линеен принцип за периода на договора.

Приходите от дивиденти се признават, когато се установи правото за тяхното получаване.Приходите от дивиденти в дялове и ценни книжа се представят в ОПР като "приходи от участия".

Към приходите от обичайна дейност за Кооперацията се отнасят и финансовите приходи.

2.7. Разходи

Разходите в ЗК "Бразди" се признават в момента на тяхното възникване и на база принципите на начисляване и съпоставимост между приходи и разходи. Разходите се оценяват по справедливата стойност на платеното или предстоящо за плащане.

Кооперацията отчита текущо разходите за дейността по икономически елементи и след това същите се отнасят по функционално предназначение с цел формиране размера на разходите по направления и дейности.

Към разходите за дейността се отнасят и финансовите разходи, които се състоят от лихвени разходи за периода, включително банкови комисионни и други преки разходи по кредити и банкови гаранции, курсови разлики от валутни операции, разходи по операции с финансови активи и други.

Разходите за бъдещи периоди се отлагат за признаване като текущ разход за периода, през който договорите, за които се отнасят, се изпълняват.

2.8. Нетекущи (Дълготрайни) материални активи

Признаване

Като дълготрайни материални активи (ДМА) в ЗК "Бразди" се третират и признават придобитите и притежавани от Кооперацията установими нефинансови ресурси, които се очаква да бъдат използвани през повече от един отчетен период, имат натурално-веществена форма и се използват за производството и/или доставката/ продажбата на активи или услуги, за отдаване под наем, за административни или за други цели.

Стойностният праг на същественост, под който ДМА, независимо от факта, че са дълготрайни се отчитат, като текущ разход при придобиването им, е 150 лв.

ДМА, които се състоят от разграничими съставни части, отговарящи поотделно на критериите за дълготраен материален актив, могат да бъдат разделени на своите съставни части и всяка част да се третира като самостоятелен актив.

Първоначална оценка

Първоначално всеки дълготраен материален актив се оценява по цена на придобиване, която се определя, както следва:

а) По цената на придобиване - покупната цена (включително митата и невъзстановимите данъци) и всички преки разходи. Когато придобиването е свързано с разсрочено плащане, разликата между сегашната стойност на всички плащания и сумата на всички плащания се признава за лихвен разход през периода на разсрочено плащане;

б) Себестойност - когато са създадени в Кооперацията (направените разходи за материали, директно вложен труд и съответната пропорционална част от непреките производствени разходи);

в) Справедлива стойност - когато са получени в резултат на безвъзмездна сделка;

г) По оценка, приета от съда и от УС на Кооперацията плюс всички преки разходи - когато са получени в резултат на апортна вноска по реда на Търговския закон;

д) По справедливата стойност на получения актив – при замяна или частична замяна срещу несходен дълготраен материален актив или други активи;

е) По балансова стойност на отдадения актив – при замяна на подобен актив, който има сходна употреба в същата сфера на стопанската дейност и сходна справедлива стойност.

Последващо оценяване

След първоначално признаване, дълготрайните материални активи се оценяват по цена на придобиване, намалена с размера на начислените амортизации и евентуалните загуби от обезценки.

Последващи разходи

Последващите разходи по ДМА се капитализират (увеличават стойността им) само в случай, че водят до увеличаване на икономическата изгода от използването на съответния актив, за който са извършени. Всички останали последващи разходи под формата на ремонт и др. се отчитат като текущи.

Временно извеждане от употреба

Временното извеждане от употреба на ДМА (консервиране) се прилага по отношение на активи, които не се ползват в дейността на Кооперацията за период, не по-кратък от 12 (дванадесет) месеца.

За периода на консервация на активите не се начислява амортизация.

Към консервация на ДМА се пристъпва на база икономическа обосновка и вземане на решение за консервацията, план с конкретни процедури за осъществяване на консервацията, изискванията, при изпълнението на които ще се осъществи повторното въвеждане на активите в употреба, както и прогноза за осъществяването на тези изисквания.

Амортизация

Амортизацията се начислява и признава като разход в Отчета за приходите и разходите на база линейния метод въз основа на очаквания срок на полезен живот на ДМА.

Изготвя се амортизационен план със следните предвидени амортизационни норми:

Административни, производствени, търговски сгради	4 %
Съоръжения	4 %
Машини и оборудване	30 %
Транспортни средства	10 %, в т.ч. автомобили – 25 %
Компютърно оборудване и GSM	50 %
Обзавеждане и други активи	15 %
ДМА с ограничен срок на ползване	АН, съответстваща на срока на ползване

Земята и временно изведените от употреба активи не се амортизират.

Амортизацията на ДМА се начислява от месеца, следващ месеца на въвеждането им в експлоатация.

В амортизационния план се водят и напълно амортизирани активи до момента на прекратяване на тяхната употреба.

Срок на годност

Първоначално полезния срок на ДМА се определя въз основа на документацията предоставена от производителя за нормалната експлоатационна продължителност на актива. При липса на подобна информация ръководството на Кооперацията определя полезния живот на ДМА, използвайки данни за полезния срок на сходни активи.

Полезния живот на ДМА се преразглежда в края на годината като се отчитат направените ремонти и подобрения по актива, както и технологичните промени и промените, настъпили на пазара за съответните активи. Ако очакванията се различават значително от предишни оценки, амортизационните отчисления за текущия и бъдещите отчетни периоди се коригират. Промените се отразяват хронологично в инвентарните книги. За значителни се приемат очакванията в промяна на полезния срок на годност които се различават повече от 10 % от предишни оценки.

Остатъчна стойност

Кооперацията приема, че остатъчната стойност е незначителна, когато нейната оценка е по малка от 5 % от стойността при първоначалното признаване на актива. В този случай за остатъчна стойност се записва нула.

Амортизационната политика се спазва най-малко през един отчетен период. Кооперацията преразглежда амортизационната си политика към началото на всеки отчетен период.

Преглед за обезценка

Балансовите стойности на ДМА подлежат на преглед за обезценка, когато са налице събития или промени в обстоятелствата, които показват, че балансовата стойност би могла да се отличава трайно от възстановимата им стойност. Ако са налице такива индикатори, че

приблизително определената възстановима стойност е по-ниска от тяхната балансова стойност, то последната се коригира до възстановимата стойност. Последната е по-високата между нетната им продажна цена и стойността им в употреба. В случаите, когато не е възможно да се определи нетната продажна цена на даден актив, стойността му в употреба се приема за възстановима стойност. Ако няма доказателства, че стойността в употреба надхвърля нетната продажна цена на даден актив, последната се приема за негова възстановима стойност.

Възстановимата стойност се определя за всеки актив поотделно. Изключения се допускат за активи, при чието използване не се пораждат разграничими парични постъпления.

Загубата от обезценка на актив се признава веднага като текущ разход за дейността.

Ако след извършена обезценка на актив неговата възстановима стойност превиши балансовата му стойност, се отразява възстановяване на загубата от обезценка - като текущ приход от дейността - до размера на предходната обезценка, която е била отразена като текущ разход за дейността.

При обезценка на активи, за които е създаден резерв от последваща оценка, загубата от обезценката се отразява в намаление на този резерв, а когато го надвишава, разликата се се признава като текущ разход. Възстановяване на загуба от обезценка не се допуска, когато през предходни периоди с тази загуба е намален преоценъчния резерв. Възстановяване се допуска, само кагато тази загуба е отчетена през предходни периоди като текущ разход.

2.9. Нематериални активи

Признаване и оценка

Кооперацията счита като нематериални активи (НМА) нефинансови ресурси без материален характер, придобити и контролирани от него, от които се чакат бъдещи икономически ползи за повече от един отчетен период.

Стойностния праг, над който активите се признават за НМА, е определен на 150 лв. и под този праг активите се отчитат като текущ разход.

Разграничимите съставни части на тези активи, които отговарят поотделно на критериите за НМА се признават и отчитат като такива.

При първоначално придобиване НМА се оценяват по цена на придобиване, която включва покупната цена и всички разходи по доставката и инсталирането им. Разходите за обучение на персонала за работа с програмните продукти, както и административните и други общи разходи не се включват в първоначалната оценка.

След първоначалното признаване НМА се оценяват по цена на придобиване, намалена с начислената амортизация и евентуално с натрупаните загуби от обезценки. В края на всеки отчетен период се прави преглед за бъдещите изгоди от НМА.

Представяне

Нематериалните активи се класифицират и представят във финансовия отчет в следните групи: права за индустриална собственост, права върху интелектуална собственост, концесионни права, технологични права, нематериални активи в процес на развитие и други НМА.

Последващи разходи

Последващите разходи за поддържане на първоначално установената ефективност на НМА се отчитат като текущи разходи.

Разходите, които могат да бъдат надлежно измерени и отнесени към определени НМА, се капитализират /увеличават стойността на НМА или се отчитат като отделен НМА/ само в случай, че водят до увеличаване на очакваните изгоди и се третират като разходи за усъвършенстване.

Временно изваждане от употреба

Временното извеждане от употреба на НМА (за усъвършенстване или консервиране) се прилага по отношение на активи, които не се ползват в дейността на Кооперацията за период, не по-кратък от 12 (дванадесет) месеца или се нуждаят от съществено усъвършенстване.

За периода на консервация на НМА не се начислява амортизация. Те не се отписват от състава на активите на Кооперацията. Разходите във връзка с извеждането им от употреба се

отчитат като текущи разходи за периода, в който са възникнали.

Към консервация на НМА се пристъпва на база икономическа обосновка и вземане на решение за усъвършенстване или консервация, план с конкретни процедури , изискванията, при изпълнението на които ще се осъществи повторното въвеждане на активите в употреба, както и прогноза за осъществяването на тези изисквания.

В края на всеки отчетен период Кооперацията проверява временно изведените от употреба НМА за обезценка по реда на СС 36 Обезценка на активи.

Амортизация

Кооперацията начислява амортизации на НМА съгласно очакваната икономическа изгода на отделните активи.

Изготвя се амортизационен план със следните предвидени амортизационни норми:

Програмни продукти и софтуер	50 %
Други НМА	15 %
НМА с ограничен срок на ползване	АН, съответстваща на срока на ползване

Амортизацията се начислява и признава като разход в Отчета за приходите и разходите на база на линейния метод въз основа на очаквания срок на полезен живот на НМА. Амортизацията на НМА се начислява от месеца, следващ месеца на въвеждането им в експлоатация.

В амортизационния план се водят и напълно амортизирани активи до момента на прекратяване на тяхната употреба.

Полезния живот на НМА се преразглежда в края на всеки отчетен период и при установяване на значителни отклонения спрямо бъдещите очаквания за срока на използването им, същият се коригира перспективно. За значителни се приемат очакванията в промяна на полезния срок на годност, които се различават повече от 10 % от предишни оценки.

Остатъчна стойност

Кооперацията приема, че остатъчната стойност е незначителна, когато нейната оценка е по-малка от 5 % от стойността при първоначалното признаване на актива. В този случай за остатъчна стойност се записва нула.

Амортизационната политика се спазва най-малко през един отчетен период. Кооперацията преразглежда амортизационната си политика към началото на всеки отчетен период.

Преглед за обезценка

Балансовите стойности на НМА подлежат на преглед за обезценка, когато са налице събития или промени в обстоятелствата, които показват, че балансовата стойност би могла да се отличава трайно от възстановимата им стойност. Прилагат се правилата за ДМА.

2.10. Инвестиционни имоти

Инвестиционни имоти са имоти (земи и сгради), държани с цел получаване на приходи от отдаване под наем или за увеличение стойността на капитала, или и за двете.

Кооперацията класифицира имотите според предполагаемото им предназначение като:

- Ползвани за дейността имоти – отчитат се като ДМА по реда на СС 16 - Дълготрайни материални активи;
- Имоти за продажба – отчитат се като МЗ по реда на СС 2 – Отчитане на стоково-материалните запаси, в случай на незавършено производство по реда на СС 11- Договори за строителство;
- Инвестиционни имоти – отчитат се като дългосрочни финансови активи по реда на СС 40 – Отчитане на инвестиционни имоти.

При промяна на предназначението на имота, всеки един може да бъде прекласифициран в друг, като при отчитането се прилагат правилата на съответните счетоводни стандарти.

Когато имот включва част, предназначена за получаване на приходи от наем и част, предназначена за ползване в дейността се преценява дали тези части с различно

предназначение могат да се отчитат поотделно. В противен случай ръководството на Кооперацията преценява дали частта за ползване в дейността е незначителна спрямо предназначението на имота като цяло, за да се класифицира като инвестиционен или за ползване в дейността.

Първоначалната оценка на инвестиционните имоти се извършва по историческа цена. В първоначалната оценка се включват, т.е. не се отчитат отделно, всички трайно прикрепени ДМА, без които инвестиционният имот не би могъл да осъществява предназначението си (като например асансьори, климатици, тръбопроводи, шахти, кабели, противопожарни инсталации, обзавеждане и инвентар и др.).

Последващите разходи, свързани с инвестиционните имоти се капитализират (увеличават стойността им) само в случай, че водят до увеличаване на очакваните икономически изгоди спрямо първоначално предвидените. Всички останали последващи разходи под формата на ремонти и др. се отчитат като текущи разходи за периода, през който са извършени.

При последващо оценяване на инвестиционните имоти, Кооперацията прилага модела на цената на придобиване.

При модела на цена на придобиване прехвърлянията между инвестиционни имоти, имоти, ползвани от собственика, и стоково-материални запаси не се променя балансовата стойност на прехвърляния имот и не се променя стойността на този имот за целите на оценяването или оповестяването.

Амортизацията се начислява и признава като разход в Отчета за приходите и разходите на база линейният метод въз основа на очаквания срок на полезен живот.

Земята и временно изведените от употреба инвестиционни имоти не се амортизират.

Амортизацията на инвестиционните имоти се начислява от месеца, следващ месеца на въвеждането им в експлоатация.

Инвестиционните имоти се отписват от годишния финансов отчет, когато се извадят трайно от употреба и не се очакват от тях бъдещи стопански изгоди или се продадат.

2.11. Стоково-материални запаси

Стоково-материални запаси са текущи (краткотрайни) материални активи под формата на:

- материали, придобити главно чрез покупка и предназначени основно за влагане в производствения процес с цел произвеждане на продукция или услуги, или са обект на преки продажби, когато това се прецени от Кооперацията;
- продукция, създадена в резултат на производствен процес в Кооперацията и предназначена за продажба;
- стоки, придобити главно чрез покупка и предназначени за продажба;
- незавършено производство, представляващо съвкупност от разходи, от които се очаква да се произведе продукция;
- инвестиция в материален запас - материални активи, придобити за инвестиционни цели, а не за ползване.

Стоково-материалните запаси се оценяват на по-ниската от доставната стойност и нетната реализируема стойност. Разликата се отчита като други текущи разходи за дейността.

Доставната стойност включва сумата от всички разходи по закупуването, преработката, както и други разходи, направени във връзка с доставянето им до сегашното състояние и местоположение.

Разходите за закупуване включват покупната цена, вносните мита и такси, невъзстановимите данъци и акцизи, разходите по доставката и други разходи, които допринасят за привеждане на материалите и стоките в готов за тяхното използване вид.

Разходите за преработка включват разходите, пряко свързани с произвежданите продукти и систематично начисляваните постоянни и променливи общопроизводствени разходи.

Нетната реализируема стойност е предполагаемата продажна цена в нормалния ход на стопанската дейност, намалена с необходимите разходи за завършване на производствения цикъл и разходите, необходими за осъществяване на продажбата.

Прилаганият метод за отписване на стоково-материалните запаси при тяхното потребление е метода на конкретно определената стойност, когато то засяга конкретни партиди производства, проекти или клиенти.

Когато няма условия за прилагане на метода на конкретно определената стойност се прилага един от следните методи:

а) Първа входяща - първа изходяща (FIFO) стойност;

б) Среднопретеглена стойност..

В края на отчетния период ако отчетната стойност на стоково-материалните запаси е по-висока от нетната реализируема стойност, тя се намалява до размера на нетната реализируема стойност. Намалението се отчита като други текущи разходи.

За всеки следващ период се прави нова оценка на нетната реализируема стойност. Когато условията, довели до снижаване стойността на стоково-материалните запаси вече не са налице, предприема се увеличение, което не може да превишава стойността на стоково-материалните запаси, която те са имали преди намалението. Възстановяването изцяло или частично на предишното намаление на отчетната стойност се отчита като увеличение на стойността на съответните стоково-материални запаси и като други текущи приходи.

Себестойността на продукцията включва:

- преки разходи (например основни материали, трудови възнаграждения и осигуровки на пряко заетите в производството лица и др.);
- постоянни общопроизводствени разходи (например амортизации, наеми, застраховки и др.);
- променливи общопроизводствени разходи (например външни услуги, канцеларски материали и консумативи, трудови възнаграждения и осигуровки и др.)

Разпределението на общопроизводствените разходи се извършва на базата на преките разходи за съответния вид продукция.

При производство на взаимносвързана продукция разпределението на общопроизводствените разходи между основните продукти се извършва на базата на относителния дял на справедливата стойност на всеки продукт в общата справедлива стойност на продукцията. Страничните продукти се оценяват по нетната реализируема стойност, която се отчислява от стойността на основния продукт.

При калкулиране на себестойността Кооперацията прилага метода на разпределение на разходите по отделни калкулационни обекти.

Разходи, които не се включват в себестойността на произведената продукция и се отчитат като текущи за периода са:

- количества материали, труд и други производствени разходи извън нормалните граници;
- разходи за съхранение в склад;
- административни разходи;
- разходи по продажбите;

Себестойност на предоставените услуги

Дотолкова, доколкото при предоставянето на услуги се ползват стоково-материални запаси, то те се включват в себестойноста на услугите. Себестойноста се състои главно от разходите за труд и другите разходи за персонала, зает в предоставянето на услугата, включително служителите, изпълняващи надзорна дейност, и съответната част от общите разходи за тях. Трудът и други разходи, свързани с продажбите и общия административен персонал, не се включват, а се признават за разходи в периода, в който са възникнали.

При продажба на стоково-материални запаси, балансовата им сума се признава като разход през периода, през който съответният приход е признат.

Някои стоково-материални запаси могат да бъдат отнесени по сметките на други активи, като например стоково-материални запаси, които се използват като компонент на създадените от Кооперацията собствени сгради, съоръжения и оборудване. Стоково-материалните запаси, отнесени към друг актив, се признават за разход в продължение полезния живот на актива.

2.12. Кредити и вземания

Като кредити и вземания, възникнали първоначално в Кооперацията, се класифицират вземания, възникнали от директно предоставяне на стоки, услуги, пари или парични еквиваленти на дебитори.

Вземанията в лева се оценяват по стойността на тяхното възникване и се намаляват със стойността на признатата обезценка за трудносъбираеми и несъбираеми вземания. Вземанията в чуждестранна валута се отчитат в левове, като се прилага централния курс на датата на сделката, а към 31 декември на текущата година се оценяват по заключителния курс на БНБ.

Предоставените кредити се отчитат по себестойност (номинална стойност), която се приема за справедлива стойност на предоставеното по сделката, нетно от преките разходи, свързани с тези заеми. Печалбите и загубите се признават в ОПР като финансови приходи (лихви) или разходи през периода, за който е предоставен кредита.

Кредитите и вземанията се класифицират като текущи, освен за частта от тях, която ще бъде уредена в срок над 12 месеца от края на отчетния период.

Преглед на вземанията за обезценка се извършва от ръководството на Кооперацията в края на всеки отчетен период и ако има индикации за обезценка, загубите се начисляват като текущ разход. Приблизителната оценка за загуби от съмнителни, трудносъбираеми и несъбираеми вземания се прави, когато за събираемостта на цялата сума или част от нея съществува висока несигурност. Към всяко едно вземане се подхожда индивидуално като се прилагат съотносими критерии за оценка на събираемостта. Несъбираемите вземания се отписват, когато правните основания за това настъпят. Обезценката на вземанията се начислява чрез съответна кореспондентска коректива счетоводна сметка за всеки вид вземане и се отразява в статията "обезценка на активи" на лицевата страна на ОПР.

2.13. Парични средства

Паричните средства са краткосрочни финансови активи под формата на:

- парични наличности - пари в брой и безсрочни депозити;
- парични еквиваленти - краткосрочни, лесно обратими, високоликвидни вложения, които съдържат незначителен риск от промяна в стойността им.

Паричните средства се оценяват по тяхната номинална стойност. Паричните средства в чуждестранна валута при закупуване се оценяват по валутния курс на придобиване, а към 31 декември на текущата година по заключителния курс на БНБ.

2.14. Собствен капитал

Изменението в собствения капитал на Кооперацията между датите на два счетоводни баланса отразява увеличението или намалението в нейните нетни активи през периода. Освен промените в резултат на операции със собствениците (член-кооператорите) под формата на увеличение/намаление на капитала, разпределение на дивиденти и други, изменението в собствения капитал през периода представя общата сума на печалбите или загубите през този период, независимо от това дали те са признати в отчета за приходите и разходите или директно в собствения капитал.

2.14.1. Основен капитал

Основният капитал на Земеделска Кооперация "Бразди" се представя по неговата номинална стойност. Същият не подлежи на регистрация и включва сумата от дяловите вноски на член-кооператорите.

2.14.2. Резерви

Резервите на Кооперацията са формирани от разпределението на балансовата печалба в съответствие с правилата на Устава. Като други резерви се отчита преотстъпеният корпоративен данък, съгласно ЗКПО.

2.14.3. Финансови резултати

Натрупани печалби и загуби от минали години

Същите се посочват в счетоводния баланс отделно от другите статии като неразпределена печалба, съответно непокрита загуба от минали години.

Текущ финансов резултат

Признатите за отчетния период приходи и разходи се включват в отчета за приходите и разходите при определяне на печалбата или загубата за отчетния период, освен ако счетоводен стандарт изисква или позволява друго.

2.15. Задължения

Задълженията се отчитат по историческа цена, която се приема за справедливата стойност на сделката и която ще бъде платена в бъдеще за получените стоки и услуги, фактурирани или не на дружеството.

Задълженията в лева се оценяват по стойността на тяхното възникване. Задълженията в чуждестранна валута се отчитат в левове, като се прилага централния курс на датата на сделката, а към 31 декември на текущата година се оценяват по заключителния курс на БНБ.

Получените заеми първоначално се отчитат по себестойност, която се приема за справедлива стойност на полученото по сделката, нетно от преките разходи, свързани с тези заеми. Печалбите и загубите се признават в ОПР като приходи (разходи) от лихви през периода, за който е получен заема.

Задълженията се класифицират като текущи, освен за частта от тях, която ще бъде уредена в срок над 12 месеца от края на отчетния период.

2.16. Данъчни задължения

Текущи данъчни задължения са задълженията на Кооперацията във връзка с прилагането на данъчното законодателство. Същите във финансовия отчет се представят по стойности в съответствие с правилата на съответния данъчен закон за определяне на стойността на всеки вид данък.

2.17. Данъци върху печалбата

Данъкът върху печалбата за годината включва текущ и отсрочен данък. Съгласно българското данъчно законодателство Кооперацията дължи корпоративен данък при данъчна ставка за 2019 г. 10 % (2018 г.: 10 %). Данъчната основа за определяне на корпоративния данък е данъчната печалба.

Данъчната печалба/загуба е печалбата/загубата за периода, определена съгласно установените от действащото данъчно законодателство правила, на основата на която се определя размерът на дължимите (възстановимите) данъци. Данъчната печалба/загуба се определя и декларира с годишната данъчна декларация за съответния период.

Разходът за данък представлява сумата от текущия данък от печалбата, измененията на активите и пасивите по отсрочени данъци и преизчисленията, признати през текущия период на текущи данъци от печалбата за предходни периоди.

Текущ данък е сумата на данъка, който трябва да се плати върху данъчната печалба за периода, въз основа на ефективната данъчна ставка към датата на изготвяне на баланса. Текущият данък от печалбата се представя в ОПР като разход за данъци от печалбата за периода, с който се намалява счетоводната печалба или се увеличава счетоводната загуба.

Отсрочен данък се начислява по балансовия метод за всички временни разлики, явяващи се между данъчната основа на активите и пасивите и балансовата им стойност във финансовите отчети.

Активи по отсрочени данъци са сумите на данъците от печалбата, възстановими в бъдещи периоди, по отношение на намаляемите временни разлики, данъчни загуби и данъчен кредит.

Пасиви по отсрочени данъци са сумите на дължимите данъци от печалбата, платими в бъдещи периоди, по отношение на облагаеми временни разлики.

Активи по отсрочени данъци се признават до степента, до която е вероятно да има бъдеща облагаема печалба, срещу която да могат да се използват намаляемите временни разлики, данъчната загуба или данъчния кредит.

При признаването на отсрочените данъчни активи се взема предвид вероятността отделните разлики да имат обратно проявление в бъдеще и възможностите на Кооперацията да генерира достатъчно облагаема печалба.

Пасиви по отсрочени данъци се признават задължително по отношение на всички облагаеми временни разлики.

Активите и пасивите по отсрочени данъци се оценяват по данъчни ставки, които се очаква да се прилагат за периода, през който активите или пасивите ще се реализират на база данъчните закони, които са в сила.

Активите и пасивите по отсрочени данъци се представят в счетоводния баланс на нетна база, отделно от другите активи и пасиви. Същите не се компенсират в консолидираните отчети.

Измененията на активите и пасивите по отсрочени данъци, освен в случаите когато са дебитирани или кредитирани директно в собствения капитал, се представят във финансовия отчет като разход за данъци от печалбата.

Промяната в сумата на активите и пасивите по отсрочени данъци, които са дебитирани или кредитирани директно в собствения капитал, се отчита в същата балансова статия.

2.18. Доходи на персонала

Съгласно българското законодателство Кооперацията е задължена да плаща вноски във фондовете за социално и здравно осигуряване. Трудовите правоотношения между работниците и служителите и Кооперацията, в качеството й на работодател, се основават на разпоредбите на Кодекса на труда и на разпоредбите на действащото осигурително законодателство.

Основно задължение на работодателя е да извършва задължително осигуряване на наетия персонал за фонд „Пенсии“, допълнително задължително пенсионно осигуряване, фонд "Общо заболяване и майчинство", фонд „Безработица", Фонд „Трудова злополука и професионална болест" и здравно осигуряване.

Размерите на осигурителните вноси се утвърждават със Закона за бюджета на ДОО и Закона за бюджета на НЗОК за съответната година. Вноските се разпределят между работодателя и осигуреното лице в съотношение, което е определено в Кодекса за социалното осигуряване.

Краткосрочни доходи

Краткосрочните доходи на персонала под формата на възнаграждения, бонуси и социални доплащания и придобивки (изискуеми за уреждане в рамките на 12 месеца след края на периода, в който персоналът е положил труд за тях или е изпълнил необходимите условия) се признават като разход в ОПР в периода, в който е положен трудът за тях или са изпълнени изискванията за тяхното получаване, и като текущо задължение (след приспадане на всички платени вече суми и полагащи се удръжки) в размер на недисконтираната им сума.

Дължимите от Кооперацията вноски по социално и здравно осигуряване се признават като текущ разход и задължение в недисконтиран размер, заедно и в периода на начисление на съответните доходи, с които те са свързани.

Към датата на всеки финансов отчет Кооперацията прави оценка на сумата на очакваните разходи по натрупващи се компенсируеми отпуски, която се очаква да бъде изплатена като резултат от неизползваното право на натрупан отпуск. В оценката се включват приблизителната преценка за разходите за самите възнаграждения и разходите за вноски по задължителното обществено и здравно осигуряване, които работодателят дължи върху тези суми.

Полагащите се суми за компенсируеми отпуски на персонала се отчитат като задължение и като разход, свързан с краткосрочните доходи на персонала.

Дългосрочни доходи при пенсиониране

Съгласно Кодекса на труда Кооперацията в качеството си на работодател в България е задължена да изплаща на персонала при настъпване на пенсионна възраст обезщетение, което в зависимост от трудовия стаж в Кооперацията може да варира между 2 и 6 брутни работни заплати към датата на прекратяване на трудовото правоотношение. По своите характеристики тези схеми представляват планове с дефинирани доходи. При възникване на обстоятелство като пенсиониране, Кооперацията прилага законовите норми, визиращи нейните задължения към персонала за изплащане на съответните обезщетения и суми, които се признават като разходи и задължения в периода на събитието.

Доходи при напускане

Съгласно разпоредбите на трудовото и осигурително законодателство в България, Кооперацията като работодателят има задължение да изплати при прекратяване на трудовия договор определени видове обезщетения. Непредвидимостта на броя на лицата от персонала, които биха напуснали определя и характера на тези разходи като непредвидими.

При възникване на обстоятелство като прекратяване на трудовия договор, Кооперацията прилага законовите норми, визиращи нейните задължения към персонала за изплащане на съответните обезщетения и суми, които се признават като разходи и задължения в периода на събитието. След изплащането на тези доходи за работодателя не произтичат други задължения към работниците и служителите.

2.19. Лизингови договори

Лизинговият договор е споразумение, по силата на което наемодателят предоставя на наемателя срещу еднократно плащане или серия от плащания (наем) правото на ползване на определен актив за договорен срок.

Класификацията на лизинговите договори се осъществява в началото на лизинга на базата на критерии. При промяна на условията на лизинговия договор, които водят до промяна на критериите, се извършва нова класификация на лизинговите договори.

Разграничаването между финансов лизинг и експлоатационен лизинг при тяхното текущо отразяване и периодично представяне във финансовите отчети се извършва в съответствие с принципа "предимство на съдържанието пред формата".

2.19.1. Финансов лизинг

Кооперацията в качеството на лизингополучател

Лизинг на имоти, машини, оборудване, транспортни средства и др., при който дружеството реално носи всички рискове и изгоди, произтичащи от правото на собственост, се класифицира като финансов лизинг. Финансовият лизинг се признава като актив и пасив в счетоводния баланс на лизингополучателя с размер, който в началото на лизинговия договор е равен на справедливата стойност на наетия актив или, ако е по-нисък - по сегашната стойност на минималните лизингови плащания. Разликата между тази стойност и общата сума на договорените наемни плащания се отчита като финансов разход за бъдещи периоди. Всяко лизингово плащане се разпределя между задължението и финансовите разходи, така че лизинговото задължение да намалява с постоянен темп. Лихвените разходи се включват в отчета за приходите и разходите като разходи от лихви на база ефективен лихвен процент. Придобитите по договори за финансов лизинг активи се амортизират на база полезния живот на актива.

2.19.2. Експлоатационен (оперативен) лизинг

Кооперацията в качеството на лизингополучател (наемател)

Лизинг, при който наемодателят продължава да притежава съществена част от всички рискове и стопански изгоди от собствеността върху дадения актив се класифицира като експлоатационен лизинг. Поради това активът не се включва в счетоводния баланс на наемателя.

Плащанията във връзка с експлоатационния лизинг (с изключение на разходите за услуги, например за застраховка, поддръжка, охрана, почистване и др.) се отчитат от наемателя като разходи в отчета за приходите и разходите по линейния метод за целия срок на лизинговия договор, дори ако плащанията не се извършват на тази база.

Разходи, свързани с допълнителни плащания – например за извършване на ремонти и подобрения, за застраховки и поддръжка на наетия актив и други подобни, включително разходите, които ефективно са възстановени чрез споразумението за стимули, се отчитат само от наемателя в съответствие с Общите положения и стандартите, приложими към тези разходи. Тези разходи се отчитат отделно от разходите за наем (лизинг).

Разходите за подобрения на наети активи се отчитат като дълготрайни активи.

Извършените разходи, свързани с подготовката и сключването на лизинговия договор (комисиони, такси и др.), се отчитат отделно от наема (лизинга) като разходи за текущия период;

Наемателят признава общата сума от получените стимули като намаление на разходите за наем през целия срок на лизинга на линейна база.

Кооперацията в качеството на лизингодател (наемодател)

Наемодателят продължава да притежава съществена част от всички рискове и стопански изгоди от собствеността върху дадения актив, поради което отчита предоставените активи в своя счетоводен баланс и им начислява амортизация (когато те са амортизируеми).

Извършените първоначално преки разходи от наемодателя във връзка с договарянето и уреждането на експлоатационния лизинг се отчитат като разходи за текущия период;

Приходите от наем (лизинг) по договори за експлоатационния лизинг (с изключение на приходите от извършени услуги, като застраховки, поддръжка, ремонти, охрана, почистване, консумативни разходи и др.) се признават по линейния метод за целия срок на лизинговия договор, включително когато постъпленията не се получават на тази база. Приходите от извършени услуги се признават в съответствие с изискванията на СС 18 – Приходи;

Наемодателят признава общата сума на плащанията за стимули като намаление на прихода от наем (лизинг) за целия срок на лизинговия договор на линейна база.

2.20. Правителствени дарения и правителствени помощи

Дарение от публични институции се признава първоначално като отсрочен доход (финансиране), когато е налице разумна сигурност, че то ще бъде получено от Кооперацията, и че последното е спазило и спазва условията и изискванията по дарението.

Дарение от публични институции, свързано с компенсиране на направени разходи, се признава в текущите печалби и загуби на систематична база за същия период, през който са признати разходите.

Дарение от публични институции, свързано с компенсиране на инвестиционни разходи за придобиване на актив, се признава в текущите печалби и загуби на систематична база за целия период на полезен живот на актива, обичайно в размера на признатата в разходите амортизация.

Когато се даряват неамортизируеми активи, дарението се отчита като приход на определена база, свързана с условията на дарението, като срокът за признаване на приходите не може да бъде по-дълъг от 20 години.

Преотстъпеният корпоративен данък и намалението на корпоративния данък по смисъла на Закона за корпоративното подоходно облагане се отчита като резерв.

Правителствени дарения, получени под формата на прехвърляне на непарични активи, се оценяват по справедливата им стойност.

При отчитане на получени в Кооперацията дарения от трети лица се прилагат правилата за отчитане на дарения от публични институции.

2.21. Селско стопанство – биологични активи и селскостопанска продукция

ЗК „Бразди“ е производител на селскостопанска продукция.

Селскостопанска е дейността, чрез която се управляват биологичните активи и тяхната биологична трансформация в селскостопанска продукция.

Признаване и оценка

Биологичните активи и селскостопанската продукция се признават, когато са контролирани от Кооперацията активи в резултат от минали събития, съществува достатъчна вероятност Кооперацията да получи икономическа изгода и са достоверно измерими.

Биологичните активи първоначално и последващо се оценяват по справедлива стойност. При невъзможност за недеждно оценяване на справедливата стойност, биологичните активи се оценяват по цена на придобиване (себестойност), намалена с размера на начислената амортизация по реда на СС 16 - Дълготрайни материални активи. В случай, че са оценени по справедлива стойност, те не се амортизират.

Селскостопанската продукция, придобита от биологичните активи, първоначално се оценява по справедлива стойност, намалена с разходите по продажбата. Последващата оценка и тази в края на периода е съгласно правилата на Счетоводен стандарт 22 – Отчитане на стоково-материалните запаси.

База за определяне на справедливата стойност на биологичните активи и селскостопанската продукция е съществуващата цена на активен пазар (цена на първа продажба или борсова цена). Ако Кооперацията има достъп до няколко активни пазара, тя ще приложи цената на този пазар, който има намерение да използва. Ако не съществува активен пазар, при определянето на справедливата стойност Кооперацията ползва най-скорошната цена на сделката или пазарната цена на сходни и подобни активи.

За определяне на справедливата стойност на селскостопанската продукция се отчита естеството на всеки конкретен вид произвеждана продукция, параметрите и цената, котирана по сделки на активен пазар към датата на първоначалното й признаване.

При липса на информация за общодостъпните цени за даден вид произвеждана продукция при определянето на справедливата стойност Кооперацията ползва като индикатор за размера на справедливата стойност поотделно или съвкупно факторите: най-скорошната цена на сделката, пазарната цена на сходни и подобни активи, и/или препоръчителния подход за отрасъла или сектора.

Когато справедливата стойност за даден вид произвеждана продукция е неопределима по този ред (когато пазарните цени и стойности не са приложими за даден вид селскостопански продукт), при определянето на справедливата му стойност Кооперацията използва настоящата стойност на очакваните парични потоци от актива.

При установена невъзможност да се оцени надеждно справедливата стойност на биологичните активи при тяхното първоначално признаване (за които не съществуват пазарно определени цени и за които алтернативните изчисления за справедливата стойност са неприложими), се прилагат следните правила:

- биологичните активи се оценяват по цена на придобиване (себестойност) и се амортизират по реда на СС 16 „Дълготрайни материални активи";
- когато справедливата стойност на тези активи стане надеждно оценима, Кооперацията следва да ги оценява по справедлива стойност, намалена с предварително начислени разходи при продажба.

Като приблизителни разходи по продажба се третират комисионите на брокери и дилъри, таксите за регулиращи агенции и стокови борси, данъци и такси и задължения по прехвърлянето. Не се обхващат транспортни и други разходи, свързани с транспортирането на активите до пазара.

Печалбите и загубите, възникнали при първоначално признаване на биологичните активи и селскостопанската продукция по справедлива стойност, намалена с разходите при продажбата, и при оценка в края на отчетния период на биологичните активи по справедлива стойност, намалена с разходите при продажбата, се признават за периода, в който са възникнали.

След първоначалното признаване и в края на отчетния период селскостопанската продукция се оценява съгласно разпоредбите на СС 2 „Отчитане на стоково-материалните запаси" по по-ниската от доставната и нетната реализируема стойност (*виж оповестяване на стоково-материални запаси*). Разликата се отчита като текущи разходи за дейността.

При отчитането на правителствените дарения, свързани със селскостопанската дейност се прилага т.2.20.

Представяне във финансовия отчет

При извършване на селскостопанска дейност, Кооперацията организира и осъществява счетоводството си, като осигурява диференцирано информация за растениевъдството и животновъдството.

Биологичните активи и селскостопанската продукция се класифицират и представят във финансовия отчет според своя вид и предназначение по раздели и групи, както следва:

- в раздела нетекущи активи, в групата на ДМА, когато удовлетворяват определението за дълготрайни материални активи, като: гори, трайни насаждения – плододаващи и неплододаващи, продуктивни, репродуктивни и работни животни;
- в раздела текущи активи, в групата на Материалните запаси, като: млади подрастващи животни, животни, отглеждани за разплод, животни за угояване, селскостопанска продукция от растениевъдството, селскостопанска продукция от животновъдството.
- неплододаващите трайни насаждения до прехвърлянето им в групата на плододаващите се отчитат като разходи за придобиване на ДМА, намалени със селскостопанската продукция, добита до този момент.

2.22. Финансови инструменти

2.22.1. Финансови активи

Кооперацията класифицира своите финансови активи като "финансови активи, държани за търгуване", "финансови активи, държани до настъпване на падеж", "заеми (кредити) и вземания" и "финансови активи, обявени за продажба". Класификацията е в зависимост от същността и целите (предназначението) на финансовите активи към датата на тяхното придобиване.

Кооперацията признава финансовия актив в своя счетоводен баланс единствено, когато стане страна в договорните условия на инструмента. Обичайно Кооперацията признава финансовите активи на "датата на търгуване"- датата, на която тя се е обвързала (поела е окончателен ангажимент) да закупи съответните финансови активи.

Всички финансови активи първоначално се оценяват по тяхната цена на придобиване, която включва справедливата стойност на даденото за тях вложение плюс преките разходи по транзакцията. В първоначалната оценка не се включват премии и отбиви, финансирания и разпределения на административни и други общи разходи.

Финансовите активи се отписват от счетоводния баланс на Кооперацията, когато правата за получаване на парични средства от тези активи са изтекли, или са прехвърлени и Кооперацията е прехвърлила съществената част от рисковете и ползите от собствеността на актива. Ако Кооперацията продължава да държи съществената част от рисковете и ползите асоциирани със собствеността на даден трансфериран финансов актив, тя продължава да признава актива в счетоводния баланс, но признава също и обезпечено задължение (заем) за получените средства.

Кредити и вземания

Кредити и вземания са недеривативни финансови активи с фиксирани или установими плащания, които не се котират на активен пазар. Кредитите се оценяват в счетоводния баланс по себестойност. Вземанията се представят и отчитат по стойността на тяхното възникване, намалена с размера на обезценката на несъбираемите суми. Тези активи се включват в групата на текущите активи, когато матуритетът им е в рамките на 12 месеца или в обичаен оперативен цикъл на Кооперацията, а останалите – като нетекущи.

Тази група финансови активи включва: предоставени заеми, търговски вземания, други вземания от контрагенти и трети лица, парични средства и парични еквиваленти. Лихвеният доход по кредитите се представя като финансов приход в ОПР.

В края на отчетния период Кооперацията оценява дали са настъпили събития и обстоятелства, които показват наличието на обективни доказателства, налагащи обезценка на вземанията.

Финансови активи, държани за търгуване

Като финансови активи, държани за търгуване се отчитат тези, които са придобити с цел получаване на печалба, произтичаща от краткосрочни колебания в цените или в дилърски марж.

Първоначално финансовите активи, държани за търгуване се признават по цена на придобиване, представляваща справедливата стойност на възнаграждението, което е платено, включително разходите по придобиването на инвестицията.

Притежаваните от Кооперацията финансови активи, държани за търгуване, се отчитат последващо по справедлива стойност, която не се коригира с очакваните разходи по продажба или други вид освобождавания.

Разликите от промените в оценките на финансовите инструменти, отчитани по справедлива стойност и класифицирани като държани за търгуване се отчитат като текущи финансови приходи или разходи.

2.22.2. Финансови пасиви и инстументи на собствения капитал

Кооперацията класифицира дългови инстументи и инструменти на собствения капитал или като финансови задължения или като собствен капитал в зависимост от същността и условията в договор със съответния контрагент относно тези инструменти.

Финансови пасиви

Кооперацията класифицира своите финансови пасиви като "финансови пасиви, държани за търгуване", "финансови пасиви, държани до настъпване на падеж" и "финансови пасиви, възникнали първоначално в Кооперацията". Класификацията е в зависимост от същността и целите (предназначението) на финансовите пасиви към датата на тяхното поемане.

Финансовите пасиви на Кооперацията включват заеми (кредити), задължения към доставчици и други контрагенти. Кооперацията признава финансовия пасив в своя счетоводен баланс единствено, когато стане страна в договорните условия на инструмента.

Всички финансови пасиви първоначално се оценяват по тяхната цена на придобиване, която включва справедливата стойност на полученото за тях вложение плюс преките разходи по транзакцията. В първоначалната оценка не се включват премии и отбиви, финансирания и разпределения на административни и други общи разходи.

След първоначално признаване финансовите пасиви, държани до настъпване на падеж и дългосрочните финансови пасиви се оценяват по амортизируема стойност с помощта на метода на ефективната лихва, а финансовите пасиви, държани за търгуване – по справедлива стойност. Задълженията към доставчици и други контрагенти и краткосрочните заеми (кредити) се оценяват по себестойност.

Кооперацията отписва изцяло или частично финансовите си пасиви единствено когато договорените задължения по тях бъдат погасени.

2.23. Значими счетоводни приблизителни оценка и преценки

Полезен живот на дълготрайните активи

Ръководството на Кооперацията определя очаквания полезен живот и амортизационните норми, прилагани при начисляване на разходите за амортизации, свързани с притежаваните дълготрайни активи. Тази приблизителна оценка се базира на проекция на жизнения цикъл на активите. Тя може да се промени в значителна степен в резултат на промени на пазарната среда и други фактори.

Обезценка на дълготрайни активи

Дълготрайните активи се преразглеждат за наличие на обезценка, когато са налице събития или има промяна в обстоятелствата, подсказващи, че балансовата стойност на активите не е възстановима. За загуба от обезценка се признава сумата, с която балансовата стойност надхвърля възстановимата. Възстановимата стойност е по-високата от нетната продажна стойност и стойността в употреба. За да се определи стойността в употреба, активите се групират в най-малките възможни разграничими единици, генериращи парични потоци. При наличие на индикации за обезценка Кооперацията обикновено използва експертизата на външни лицензирани оценители за определяне на справедливите стойности.

Обезценка на материални запаси

В края на всеки отчетен период Кооперацията извършва преглед на състоянието, срока на годност и използваемостта на наличните материалните запаси. При установяване на запаси,

които съдържат потенциална вероятност да не бъдат реализирани по съществуващата им балансова стойност в следващите отчетни периоди, Кооперацията обезценява материалните запаси до нетна реализируема стойност.

Обезценка на вземания

Приблизителната оценка за загуби от съмнителни и несъбираеми вземания се прави към датата на всеки отчет, на индивидуална база. Вземанията, при които са констатирани трудности при тяхното събиране, подлежат на анализ за определяне на частта от тях, която е реално събираема, а останалата част до номинала на съответното вземане се признава в ОПР като загуба от обезценка на текущи активи.

След 360 дни закъснение вече се счита, че може да има индикатори за обезценка. При обезценка на вземанията се прилага индивидуален подход. При преценката на събираемостта на вземанията, ръководството прави анализ на цялата експозиция от всеки контрагент с оглед установяване на реалната възможност за събирането им, а не само на ниво просрочени индивидуални вземания от контрагента. При установяване на висока несигурност относно събираемостта на дадено вземане (група вземания) се прави преценка каква част от него (тях) е обезпечена (залог, ипотека, поръчителства, банкова гаранция и др.) и по този начин е гарантирана събираемостта им (чрез бъдещо възможно реализиране на обезпечението или плащане от поръчител). Вземанията или частта от тях, за които ръководството преценява, че съществува много висока несигурност за събирането им и не са обезпечени, независимо от просрочието, се обезценяват на 100 %.

Обезценки на активи се извършват съгласно изискванията на СС 32 - Финансови инструменти и СС 36 - Обезценка на активи, регламентиращи отчитането на обезценка на различните видове активи.

Съгласно СС 36, когато възстановимата стойност на актива спадне под балансовата (преносната) стойност на актива, Кооперацията отразява намаление на балансовата стойност до размера на възстановимата му стойност. Намалението се третира като загуба от обезценка. Загубата от обезценка на актив се признава веднага като текущ разход за дейността. Ако след извършена обезценка на актив неговата възстановима стойност превиши балансовата му стойност, се отразява възстановяване на загубата от обезценка - като текущ приход от дейността - до размера на предходната обезценка, която е била отразена като текущ разход за дейността.

Провизии

Провизия се признава в баланса и като текущ разход, когато Кооперацията има правно или конструктивно задължение в резултат на минало събитие, и има вероятност за покриването й да бъде необходим определен изходящ поток, съдържащ икономически ползи. Провизията е реално съществуващо задължение на Кооперацията към датата на финансовия отчет, за което сумата или времето на погасяване са несигурни, неопределими с точност.

За признаването й се прилага най-добрата и надеждна приблизителна оценка на разходите, необходими за покриване на текущото задължение към датата на баланса, при отчитането на която се вземат под внимание рисковите и несигурни събития и обстоятелства, които ги съпътстват.

Към всяка дата на баланса сумите на признатите провизии се преразглеждат и коригират - актуализират чрез доначисляване на провизии или чрез намаляване на вече отчетените провизии, с цел тяхната най-добра приблизителна оценка. В случаите, в които се установи, че за погасяването на задължението вече не е вероятно да настъпи изтичане на ресурси, съдържащи икономически ползи, провизията се реинтегрира.

Ефектът от промяната на приблизителната счетоводна стойност се включва в същата статия на отчета за приходите и разходите, която е била използвана за приблизителната стойност преди това и се отразява в периода на промяната и бъдещите периоди, ако промяна засяга и тях.

2.24. Фундаментални грешки и промени в счетоводната политика

Кооперацията приема, че грешки над 1,5 % от приходите са съществени за вярното представяне на имущественото и финансовото състояние.

За тяхното представяне се прилага препоръчителния подход, регламентиран в СС 8 - Нетни печалби или загуби за периода, фундаментални грешки и промени в счетоводната политика..

Коригирането на грешки се извършва чрез преизчисляване с обратна сила. Фундаментална грешка, която е свързана с предходни периоди, се отчита през текущия период чрез увеличаване или намаляване на салдото на неразпределената печалба (непокритата загуба) от минали години. Сравнителната информация от предходния отчетен период се преизчислява.

Промени в счетоводната политика се извършват само когато това се изисква по закон, от счетоводни стандарти, или ако промяната ще доведе до по-подходящо представяне на събитията или сделките във финансовите отчети на Кооперацията.

Промяната в счетоводната политика се прилага с обратна сила. Всяка корекция вследствие на промяната се отразява като корекция на салдото на неразпределената печалба (непокритата загуба) от минали години. Сравнителната информация от предходния отчетен период се преизчислява. Разликата от преизчисляване на разходите за данъци в ОПР за предходния период се посочва като корекция на неразпределената печалба (непокритата загуба) от минали години.

2.25. Събития, настъпили след датата на годишния финансов отчет

Събитията, настъпили между датата на годишния финансов отчет (31 декември) и датата, на която този отчет е одобрен от управляващия орган на Кооперацията за публикуване, биват коригиращи и некоригиращи.

Коригиращи са тези събития, които доказват условия, съществуващи на датата на годишния финансов отчет. При наличие на коригиращи събития Кооперацията коригира признатите суми или признава суми, които не са били признати.

Некоригиращи са тези събития, които са показателни за условия, настъпили след датата на годишния финансов отчет. Некоригиращите събития само се оповестяват, без да се коригират вече признати суми и без да се признават допълнително суми.

Когато се получи информация след датата на годишния финансов отчет относно условия, които са съществували към датата на отчета, Кооперацията актуализира с новата информация оповестяванията, които се отнасят до тези условия.

Предложените или декларираните след датата на годишния финансов отчет дивиденти не се признават като задължение на датата на финансовия отчет.

2.26. Дивиденти

Дивидентите се признават като намаление на нетните активи (собствения капитал) на Кооперацията и като задължение към член-кооператорите в периода, в който възникне правото им да ги получат.

2.27. Свързани лица

Лицата са свързани, когато едното е в състояние да контролира другото или да упражнява върху него значително влияние при вземането на решения от финансово-стопански характер. Те могат да бъдат юридически и физически лица, в т. ч. управленски персонал.

Сделките между свързани лица, в т.ч. прехвърляне на активи и/или на пасиви между тях, се осъществяват при условията на сделки между несвързани лица.

При разглеждането на взаимоотношенията между свързани лица се дава предимство на същността на взаимоотношението, а не на неговата юридическа форма.

2.28. Отчет за паричния поток

Кооперацията отчита и представя паричните си потоци по прекия метод, съгласно който потоците от различните видове сделки се отразяват в отделните дейности по основни класове брутни парични постъпления и брутни парични плащания за отчетния период.

Паричните потоци се класифицират като парични потоци от:

- Основна дейност
- Инвестиционна дейност

- Финансова дейност

Инвестиционните и финансовите сделки, които не изискват използването на парични средства, се изключват от отчета за паричнити потоци.

Паричните потоци се отчитат на нетна база само когато отразяват по-скоро дейността на клиента, отколкото дейността на Кооперацията, като например наеми, събирани от името и плащани на собствениците на имотите, както и в случаите когато паричните потоци са в резултат на пера, при които обращаемостта е бърза, тъй като падежите са кратки, като закупуване и продажба на парични еквиваленти, получени краткосрочни кредити, включително овърдрафти и др. подобни.

При изготвянето на Отчета за паричните потоци (ОПП) Кооперацията съблюдава следните правила:

а) посочените суми в началото и в края на периода трябва да отговарят на сумите, посочени в равностойностните статии в счетоводния баланс;

б) статиите в съответните раздели се подреждат по степен на значимост;

в) Кооперацията може да добавя нови статии или да променя наименованието на посочените, когато с това се постига по-пълно или по-прецизно представяне на ОПП;

г) в ОПП не се посочват статии, за които липса счетоводна информация. Този принцип важи и за всички останали елементи на годишния финансов отчет.

2.29. Отчет за собствения капитал

Приета е счетоводна политика да се изготвя отчета чрез включване на:

- нетна печалба и загуба за периода;
- салдото на неразпределената печалба, както и движенията за периода;
- всички статии на приходи или разходи, печалба или загуба, които в резултат на действащите СС се признават директно в собствения капитал;
- кумулативен ефект от промените в счетоводна политика и фундаментални грешки в съответствие с СС 8;
- прехвърляне и разпределение на капитал между собствениците (член - кооператорите);
- настъпилите промени в резултат на всички изменения по всички елементи на собствения капитал.

2.30. Действащо предприятие

Ръководството на Кооперацията прави оценка към края на отчетния период по отношение наличието на съществена несигурност, свързана със събития или условия, която може да хвърли значителни съмнения относно способността на Кооперацията да продължи като действащо предприятие в обозримото бъдеще (12 месеца след датата на отчета).

3. БЕЛЕЖКИ КЪМ ГОДИШНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ

3.1. ПРИХОДИ

Категория приходи	*2019 г.* *Стойност (хил.лв.)*	*2018 г.* *Стойност (хил.лв.)*
Приходи от продажби на продукция	**2 925**	**2 631**
Пшеница	988	1 370
Слънчоглед	1 537	1 040
Царевица	105	44
Ечемик	239	172
Леща	55	5

Нахут	1	-
Приходи от извършването на услуги	**18**	**26**
Транспортни и механизирани услуги по обработка на земя	18	26
Други приходи от продажби	**63**	**63**
Наеми	6	6
Излишъци на СМЗ	20	-
Отписани задължения	27	34
Отпадъчно желязо	-	19
Други приходи	10	4
Приходи от финансирания	**1 026**	**680**
Върнат акциз – ваучери за гориво	54	54
Субсидии	972	626
Суми с корективен характер	**-**	**462**
Увеличение на запасите от продукция и незавършено производство	-	462
ОБЩО ПРИХОДИ	**4 032**	**3 862**

3.2. РАЗХОДИ

Вид разход	*2019 Стойност (хил.лв.)*	*2018 Стойност (хил.лв.)*
Разходи за суровини и материали	**1 268**	**1 202**
Торове и препарати	637	594
Горивни и смазочни материали	320	312
Подръжка и ремонт на ДМА, в т.ч. автомобили	46	70
Семена	253	214
Работно облекло	-	-
Ел. енергия	6	6
Вода	2	1
Офис материали и консумативи	1	1
Други материали	3	4
Разходи за външни услуги	**126**	**135**
Ремонти	59	65
Услуга с комбайн	-	9
Граждански договори и хонорари	11	13
Одиторски услуги	5	5
Съобщения и комуникации	1	1
Застраховки	10	6
Банкови такси	3	6
Абонаменти	2	2
Обучения	4	4
Изхранване на работници	5	7
Фумигация	6	5
Други разходи за външни услуги	20	12
Разходи за амортизация и обезценка	**442**	**381**
Производствени дълготрайни материални активи	440	379
в т.ч. обезценка	-	-
Административни дълготрайни материални активи	2	2
в т.ч. обезценка	-	-
Разходи за заплати и осигуровки на персонала	**551**	**525**
Производствен персонал, в т.ч.:	**460**	**424**
- Начислени разходи за неизползвани отпуски	10	4

Административен персонал, в т.ч.:	**56**	**71**
- Начислени разходи за неизползвани отпуски	-	-
Членове на органите на управление, в т.ч.:	**35**	**30**
- Начислени разходи за неизползвани отпуски	2	2
Други разходи	**1 343**	**1 333**
Начислена рента	1 317	1 310
Разходи за командировки	5	3
Разходи представителни	6	5
Разходи за брак	-	2
Разходи за данъци и такси	7	7
Хранителни стоки	-	1
Обезценка на вземане	-	3
Други разходи	6	2
Балансова стойност на продадените активи	2	-
в т.ч. дълготрайни активи	2	-
Суми с корективен характер	**338**	**-**
Намаление на запасите от продукция и незавършено производство	338	-
Общо разходи за оперативна дейност	**4 068**	**3 576**
Финансови разходи	**1**	**-**
ОБЩО РАЗХОДИ	**4 069**	**3 576**

3.3. ФИНАНСОВИ РАЗХОДИ

ПОКАЗАТЕЛИ	*2019 г. Стойност (хил.лв.)*	*2018 г. Стойност (хил.лв.)*
Разходи за лихви	**1**	**-**
Лихви по банкови заеми, в т.ч. по:	1	-
- редовни заеми в лева	1	-
ОБЩО ФИНАНСОВИ РАЗХОДИ	**1**	**-**

3.4. РАЗХОДИ ЗА ДАНЪЦИ

Данъци върху печалбата от обичайната дейност на кооперацията

Параметри	*Стойност (хил.лв.)* *2019 г.*	*2018 г.*
Облагаема печалба от обичайна дейност	172	484
Ставка на корпоративния данък	10 %	10 %
Текущ данък върху печалбата	**17**	**48**
Отсрочени данъци	**(20)**	**(19)**
Общо данъци върху печалбата	**(3)**	**29**

Данъчни временни разлики и отсрочени данъци

Временна разлика	**Движение на отсрочените данъци 2019 г.**			
	31.12.2018 г.	**увеличение**	**намаление**	**31.12.2019г.**

	Данъчна основа	Данъчна временна разлика	Данъчна основа	Данъчна временна разлика	Данъчна основа	Данъчна временна разлика	Данъчна основа	Данъчна временна разлика
Намаляеми временни разлики, неизползвани данъчни загуби/кредити и признати активи по отсрочени данъци върху тях								
Компенсируми отпуски	6	1	12	1	6	1	12	1
Оценки на биологични активи и селскостопанска продукция	292	29	963	96	764	76	491	49
Неизплатени доходи на физически лица	190	19	128	13	125	13	193	19
Обезценка за вземания	2	-	-	-	2	-	-	-
Данъчно третиране на непогасени задължения с изтекла давност (чл.46 от ЗКПО)	237	24	-	-	1	-	236	24
Общо активи:	**727**	**73**	**1 103**	**110**	**898**	**90**	**932**	**93**
Обагаеми временни разлики и признати пасиви по отсрочени данъци върху тях								
Общо пасиви:	-	-	-	-	-	-	-	-
Отсрочени данъци (нето)	**727**	**73**	**1 103**	**110**	**898**	**90**	**932**	**93**

- Няма намаляеми временни разлики, неизползвани данъчни загуби или кредити, за които не е признат актив по отсрочен данък към 31.12.2019 г.
- През 2019 г. няма текущи и отсрочени данъци, дебитирани /кредитирани директно в собствения капитал.
- През 2019 г. не е правена корекция в отсрочените данъци в резултат на промяна в данъчното законодателство.
- Няма преизчисления на текущи данъци от печалбата за предходни периоди, признати през текущия период.

3.5. ДЪЛГОТРАЙНИ МАТЕРИАЛНИ АКТИВИ (ДМА)

Изменения на ДМА през отчетния период

(хил.лв.)

	Земи	Сгради	Машини и оборудване	Транспортни средства	Стопански инвентар	Общо
Отчетна стойност						
Салдо към 31.12.2018 г.	**2 021**	**328**	**3 777**	**116**	**83**	**6 325**
Постъпили	216	-	621	49	17	**903**
Излезли	-	-	-	11	6	**17**
Салдо към 31.12.2019 г.	**2 237**	**328**	**4 398**	**154**	**94**	**7 211**
Амортизация - линеен метод						
Салдо към 31.12.2018 г.	-	**278**	**3 202**	**89**	**55**	**3 624**
Начислена	-	14	407	14	7	442
Отписана	-	-	-	9	6	15

Салдо към 31.12.2019 г.	**-**	**292**	**3 609**	**94**	**56**	**4 051**
Балансова стойност						
Балансова стойност към 31.12.2019 г.	**2 237**	**36**	**789**	**60**	**38**	**3 160**

Полезен живот на ДМА

Очаквани срокове на полезен живот на дълготрайните материални активи	***Средна норма на полезен живот (год.)***	
	2019 г.	***2018 г.***
Сгради	25	25
Машини и оборудване	3.4	3.4
Транспортни средства	10	10
Стопански инвентар	6.67	6.67
Компютри и периферни устройства	2	2

Отчетна стойност на напълно амортизираните ДМА

Групи активи	***Отчетна стойност (хил.лв.)***	
	31.12.2019 г	***31.12.2018 г.***
Сгради	35	12
Машини и обороудване	3 081	1 905
Транспортни средства	45	11
Стопански инвентар	47	30
Общо	**3 208**	**1 958**

През 2019 г.:

- ✓ Няма промяна на прилагания линеен метод на амортизация.
- ✓ Не са извършвани промени в приблизителните оценки на полезния живот на активите.
- ✓ Няма поети ангажименти за придобиване на ДМА, както и авансови плащания.
- ✓ Няма ДМА с ограничения върху правото на собственост.
- ✓ Няма ползвани ДМА – чужда собственост.
- ✓ Няма временно извадени от употреба ДМА.

3.6. НЕМАТЕРИАЛНИ АКТИВИ (НМА)

Изменения на НМА през отчетния период

(хил.лв.)

	Програмни продукти	**Общо**
Отчетна стойност		
Салдо към 31.12.2018 г.	**2**	**2**
Салдо към 31.12.2019 г.	**2**	**2**
Амортизация - линеен метод		
Салдо към 31.12.2018 г.	**2**	**2**
Салдо към 31.12.2019 г.	**2**	**2**
Балансова стойност		
Балансова стойност към 31.12.2019 г.	**-**	**-**

Полезен живот в години за основните групи нематериални активи

	Средна норма на полезен живот (год.)	
Групи активи	***2019 г.***	***2018 г.***
Програмни продукти	2	2

Отчетна стойност на напълно амортизираните нематериални активи

	Отчетна стойност (хил.лв.)	
Групи активи	***31.12.2019 г.***	***31.12.2018 г.***
Програмни продукти	2	2
Общо	**2**	**2**

През 2019 г.:

- ✓ Няма промяна на прилагания линеен метод на амортизация.
- ✓ Не са извършвани промени в приблизителните оценки на полезния живот на активите.
- ✓ Няма нематериални активи с ограничения върху правото на собственост.
- ✓ Няма поети ангажименти за придобиване на нематериални активи, включително авансови плащания.
- ✓ В дейността няма ползвани нематериални активи– чужда собственост.
- ✓ Няма временно извадени от употреба нематериални активи.
- ✓ Кооперацията не осъществява изследователска и развойна дейност.

3.7. СТОКОВО – МАТЕРИАЛНИ ЗАПАСИ

Отчетна стойност на стоково-материалните запаси, представени по нетна реализируема стойност

	Отчетна стойност (хил.лв.)	
Вид	***31.12.2019 г.***	***31.12.2018 г.***
Суровини и материали	**51**	**196**
Торове и препарати	3	151
Резервни части	42	40
Горива и смазочни материали	5	2
Инструменти	1	1
Други материали	-	2
Незавършено производство	**664**	**674**
Ечемик	91	65
Люцерна	3	2
Пшеница	338	385
Други	232	222
Продукция	**1 094**	**1 499**
Леща	13	94
Пшеница	508	367
Слънчоглед	564	1 022
Нахут	9	9
Царевица	-	1
Слама	-	1
Люцерна бали	-	5
Общо	**1 809**	**2 369**

През периода няма намаление на отчетната стойност на стоково-материалните запаси до нетната реализируема стойност, отчетено като текущ разход.

Няма възстановено намаление на отчетната стойност на стоково-материалните запаси, призната като текущ приход.

Към датата на финансовия отчет няма съществена разлика между балансовата стойност и пазарната стойност на стоково-материалните запаси.

Няма стоково-материалните запаси, дадени в залог за обезпечаване на пасиви на предприятието.

3.8. ВЗЕМАНИЯ

Вземания	*31.12.2019 г.*			*31.12.2018 г.*		
	Сума на вземането (хил.лв.)	*Степен на ликвидност До 12 месеца*	*Над 12 месеца*	*Сума на вземането (хил.лв.)*	*Степен на ликвидност До 12 месеца*	*Над 12 месеца*
I. Вземания от клиенти (отчетна стойност, +)	**-**	**-**	**-**	**3**	**3**	**-**
1. Вземания от трети лица	-	-	-	3	3	-
II. Обезценка на вземания от клиенти (-)	**-**	**-**	**-**	**(3)**	**(3)**	**-**
1. Вземания от трети лица	-	-	-	(3)	(3)	-
III. Вземания от доставчици по предоставени аванси (отчетна стойност, +)	**3**	**3**	**-**	**3**	**3**	**-**
1. Вземания от трети лица	3	3	-	3	3	-
IV. Суми за възстановяване от бюджета	**9**	**9**	**-**	**7**	**7**	**-**
1. ДДС	9	9	-	7	7	-
V. Други вземания (отчетна стойност, +)	**371**	**371**	**-**	**32**	**32**	**-**
1. Субсидии	346	346	-	6	6	-
2. Предплатени ренти	23	23	-	26	26	-
3. Подотчетни лица	2	2	-	-	-	-
Всичко сума на вземанията (отчетна стойност, +)	**383**	**383**	**-**	**45**	**45**	**-**
Сума на обезценка (-)	**-**	**-**	**-**	**(3)**	**(3)**	**-**
Нетен размер на вземанията	**383**	**383**	**-**	**42**	**42**	**-**

3.9. ПАРИЧНИ СРЕДСТВА

Компонентите на паричните наличности и паричните еквиваленти, представени в счетоводния баланс са:

Компонент	*Суми (хил.лв.)*	
	31.12.2019	*31.12.2018 г*
Парични средства в безсрочни разплащателни сметки в BGN	400	502
Парични средсва в брой	1	-
Общо	**401**	**502**

Към датата на финансовия отчет няма държани от кооперацията парични средства, които не са на разположение за ползване от ръководството.

3.10. СОБСТВЕН КАПИТАЛ

Основен капитал *(хил.лв.)*

	Основен капитал, неизискващ регистрация
Салдо към 01.01.2019 г.	**255**
Увеличения	-
Намаления.	-
Салдо към 31.12.2019 г.	**255**

Резерви *(хил.лв.)*

	Резерв, съгласно учредителен акт	*Други резерви*	*Общо резерви*
Резерви към 01.01.2019 г.	**4 228**	**689**	**4 917**
Движение през периода:	**204**	**3**	**207**
Разпределение на печалба	204	-	**204**
Преотстъпен корпоративен данък за 2019 г.	-	5	**5**
Изменения за сметка на собствениците	-	(2)	**(2)**
Резерви към 31.12.2019 г.	**4 432**	**692**	**5 124**

Финансов резултат *(хил.лв.)*

	Неразпределена печалба от минали години	*Непокрита загуба от минали години*	*Текуща печалба/ загуба*
Финансов резултат към 01.01.2019 г.	-	-	**257**
Движение през периода:	-	-	**(291)**
Разпределение на печалбата в резерви	-	-	(204)
Разпределение на печалбата за дивидент	-	-	(53)
Загуба за годината – 2019	-	-	(34)
Финансов резултат към 31.12.2019 г.	-	-	**(34)**

Общият размер на собствения капитал на Кооперацията към 31.12.2019 г. възлиза на 5 345хил.лв.

3.11. ЗАДЪЛЖЕНИЯ

Задължения	*31.12.2019 г.*			*31.12.2018 г.*		
	Сума на задължението (хил.лв.)	*В т.ч. изискуеми след повече от 5 г. (хил.лв.)*	*Обезпечение*	*Сума на задължението (хил.лв.*	*В т.ч. изискуеми след повече от 5 г. (хил.лв.)*	*Обезпечение*
I. Задължения по заеми	**247**	-	-	-	-	-
1. Заеми от финансови предприятия	247	-	-	-	-	-

в т.ч. лихви	-	-	-	-	-	-
II. Задължения към бюджета	**20**	**-**	**-**	**21**	**-**	**-**
1. За корпоративен данък	4	-	-	5	-	-
2. За други данъци	4	-	-	4	-	-
3. Осигуровки	12	-	-	12	-	-
III. Задължения към персонала	**33**	**-**	**-**	**41**	**-**	**-**
1. За възнаграждения	23	-	-	35	-	-
2. За компенсируеми отпуски	10	-	-	6	-	-
VI. Други задължения	**201**	**-**	**-**	**196**	**-**	**-**
1. Задължения за дивиденти	8	-	-	6	-	-
2. Задължения за ренти	193	-	-	190	-	-
Всичко сума на задълженията	**501**	**-**	**-**	**258**	**-**	**-**

3.12. ДОХОДИ НА ПЕРСОНАЛА

Средносписъчен брой на персонала

Категория персонал	*Средносписъчен състав (брой)*	
	2019г	*2018 г.*
Административен персонал	4	4
Членове на органи на управление	1	1
Производствен и помощен персонал	22	23
Общо	**27**	**28**

Краткосрочни доходи на персонала

Категория персонал	*Сума (хил.лв.)*	
	2019г	*2018 г.*
Административен персонал, в т.ч.:	*56*	*71*
Възнаграждения	47	61
Осигуровки	9	10
Членове на органи на управление, в т.ч.:	*35*	*30*
Възнаграждения	29	25
Осигуровки	6	5
Производствен и помощен персонал	*460*	*424*
Възнаграждения	383	352
Осигуровки	77	72
Възнаграждения	**459**	**438**
Осигуровки	**92**	**87**
в т.ч. осигуровки, свързани с пенсии	76	70
Общо	**551**	**525**

Неизплатени краткосрочни доходи на персонала към датата на изготвяне на годишния финансов отчет

Категория персонал	*Сума (хил.лв.)*	
	31.12.2019г	*31.12.2018 г*
Административен персонал	5	2
Членове на органи на управление	2	2
Производствен и помощен персонал	26	37
Общо	**33**	**41**

3.13. СЕЛСКО СТОПАНСТВО

През отчетния период ЗК "Бразди" осъществява основно селскостопански дейности в областта на растениевъдството, свързани с отглеждане на пшеница, ечемик, царевица, слънчоглед, леща и др., както и извършване на транспортни, механизирани и други услуги.

Селскостопанската продукция, придобита от биологичните активи, първоначално е оценена по справедлива стойност, намалена с разходите по продажбата, като възникналите печалби и загуби при първоначално признаване, нетно възлизат общо на (963) хил.лв., в т.ч. печалби и загуби нетно, отнасящи се за наличностите в края на периода (491) хил.лв.

Полагащата се част от печалбите/загубите, възникнали от първоначално признаване на наличностите в края на отчетния период, по видове продукция е както следва:

Видове продукция	*31.12.2019 г.*	
	Наличност (кг.)	*Печалба/Загуба (лева)*
Слънчоглед реколта 2019	996624	(247992,35)
Пшеница реколта 2019	1752690	(207483,79)
Леща реколта 2018	10273	(4358,29)
Леща реколта 2019	16720	(17927,24)
Нахут реколта 2018	14000	(13216,21)

Превишение на разходите над приходите при селскостопанската продукция на ЗК "Бразди" 2019 г.

№	Наименование	Продукция кг	Превишение на разходи над приходи	Разлика на разходите над приходите за единица продукция	Отписана продукция	Признаване за дан. цели (к5*к6)	Налична пр-я към 31.12.2019 в кг	Превишение
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	Пшеница 2018г.	-	-	-	1224430	43 089.37 лв.	-	-
2	Царевица 2018г.	-	-	-	4215	51.89 лв.	-	-
3	Слънчоглед 2018г.	-	-	-	1824950	174 786.85 лв.	-	-
4	Леща 2018г.	-	-	-	133515	56 643.45 лв.	10273	4 358.29 лв.
5	Нахут 2018г.	-	-	-	-	-	14000	13 216.21 лв.
6	Пшеница 2019г.	3911780	458 145.57 лв.	0.117119462	2159090	250 661.78 лв.	1752690	207 483.79 лв.
7	Ечемик 2019г.	844905	17 984.19 лв.	0.021285464	844905	17 984.19 лв.	-	-
8	Царевица 2019г.	414660	21 522.07 лв.	0.051902933	414660	21 522.07 лв.	-	-
9	Слънчоглед 2019г.	1812234	447 730.13 лв.	0.247059778	815610	199 737.78 лв.	996624	247 992.35 лв.
10	Леща 2019г.	16720	17 927.24 лв.	1.072203349	-	-	16720	17 927.24 лв.
	Всичко:		**963 309.21 лв.**			**764 477.38 лв.**		**490 977.88 лв.**

Превишение на приходите над разходите при селскостопанската продукция на ЗК"Бразди" 2018 г.

№	Наименование	Продукция	Превишение на приходи над разходи	Разлика на приходите над разходите за единица продукция	Отписана продукция	Признаване за дан. цели (к5*к6)	Налична пр-я към 31.12.2018 в кг	Превишение
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	Ечемик 2018	576435	3860,54 лв.	0,006697273	576435	3860,54 лв.	-	-
2	Леща 2017г.	-	-	-	9920	1800,31 лв.	-	-
	Всичко 2018 г.:		**3860,54 лв.**			**5660,85 лв.**		**0,00 лв.**

Превишение на разходите над приходите при селскостопанската продукция на ЗК"Бразди" 2018 г.

№	Наименование	Продукция кг	Превишение на разходи над приходи	Разлика на разходите над приходите за единица продукция	Отписана продукция	Признаване за дан. цели (к5*к6)	Налична пр-я към 31.12.2018 в кг	Превишение
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	Пшеница 2017г.	-	-	-	1009960	58340,22	-	-
2	Слънчоглед 2017г.	-	-	-	16004900	279797,97	-	-
3	Пшеница 2018г.	4741870	166872,90	0,03519137	3517440	123783.53	1224430	43089.37 лв
4	Царевица 2018г.	173255	2133,06	0,012311679	169040	2018,17	4215	51,89 лв
5	Слънчоглед 2018г.	2025290	193974,66	0,095776239	200340	19187,81	1824950	174786,85 лв
6	Леща 2018	144000	61091,68	0,424247809	212	89,94	143788	61001,74 лв.
7	Нахут 2018	14000	13216,21	0,944015	-	-	14000	13216,21 лв.
	Всичко 2018 г.:		**437288,52 лв.**			**483217,61 лв.**		**292146,06 лв.**

Последващата оценка на селскостопанската продукция и тази в края на периода е съгласно СС 2 - Отчитане на стоково-материалните запаси.

Кооперацията няма биологични активи.

Селскостопанска продукция

Видове селскостопанска продукция	Пшеница		Ечемик		Царевица зърно	
	Колич. кг.	Стойност (лева)	Колич. кг.	Стойност (лева)	Колич. кг.	Стойност (лева)
Салдо към 01.01.2018	**1 009 960**	**272 689,19**	-	-	-	-
Произведена и заприходена по	4 741 870	1 422 561,00	576 435	172 930,50	173 255	45 046.30

справедл.стойност през 2018						
Изписана през 2018	4 527 400	1 327 921,20	576 435	172 930,50	169 040	43 950,40
Салдо към 31.12.2018	**1 224 430**	**367 328,99**	**-**	**-**	**4 215**	**1 095,90**
Произведена и заприходена по справедл.стойност през 2019	3 911 780	1 134 832.80	844 905.00	232 348.88	414 660.00	103 665.00
Изписана през 2019	3 383 520	993 881.70	844 905.00	232 348.88	418 875.00	104 760.90
Салдо към 31.12.2019	**1 752 690**	**508 280.09**	**-**	**-**	**-**	**-**

Видове селскостопанска продукция	**Слънчоглед**		**Леща**		**Ечемик отсевка**	
	Колич. кг.	**Стойност (лева)**	**Колич. кг.**	**Стойност (лева)**	**Колич. кг.**	**Стойност (лева)**
Салдо към 01.01.2018	**1 604 900**	**930 842.00**	**9 920**	**12 400.00**	**2 060**	**206.00**
Произведена и заприходена по справедл.стойност през 2018	2 025 290	1 134 162,40	144 000	93 600.00	4 700	235.00
Изписана през 2018	1 805 240	1 043 032,40	10 132	12 537,80	6 760	441.00
Салдо към 31.12.2018	**1 824 950**	**1 021 972.00**	**143 788**	**93 462,20**	**-**	**-**
Произведена и заприходена по справедл.стойност през 2019	1 812 234	1 023 847.66	16 720	6 688.00	2 060	206.00
Изписана през 2019	2 640 560	1 482 727.10	133 515	86784.75	2 060	206.00
Салдо към 31.12.2019	**996 624**	**563 092.56**	**26 993**	**13 365.45**	**-**	**-**

Видове селскостопанска продукция	**Слънчоглед отсевка**		**Бали слама**		**Бали люцерна**	
	Колич. кг.	**Стойност (лева)**	**Колич. бр.**	**Стойност (лева)**	**Колич. бр.**	**Стойност (лева)**
Салдо към 01.01.2018	**3 140**	**314.00**	**559**	**559.00**	**-**	**-**
Произведена и заприходена по справедл.стойност през 2018	51 260	5 126.00	1 735	1 735.00	5 241	17 203,50
Изписана през 2018	54 400	5 440.00	1 818	1 818.00	3 540	12 157,00
Салдо към 31.12.2018	**-**	**-**	**476**	**476.00**	**1 701**	**5 046,50**
Произведена и заприходена по справедл.стойност през 2019	28 160	2 816.00	470	470.00	3 224	9 672.00
Изписана през 2019	18 903	1 890.30	881	881.00	4 925	14 718.50
Салдо към 31.12.2019	**9 257**	**925.70**	**65**	**65.00**	**-**	**-**

Видове селскостопанска продукция	**Бали леща**		**Пшеница отсевка**		**Леща отсевка**	
	Колич. бр.	**Стойност (лева)**	**Колич. кг.**	**Стойност (лева)**	**Колич. кг.**	**Стойност (лева)**
Салдо към 01.01.2018	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**
Произведена и заприходена по справедл.стойност през 2018	-	-	22 200	3 300.00	2 840	284.00
Изписана през 2018	-	-	22 200	3 300.00	-	-
Салдо към 31.12.2018	**-**	**-**	**-**	**-**	**2 840**	**284.00**
Произведена и заприходена по справедл.стойност през 2019	-	-	27 220	2 722.00	4 300	430,00
Изписана през 2019	-	-	25 150	2 515.00	7 075	707,50
Салдо към 31.12.2019	**-**	**-**	**2 070**	**207,00**	**65**	**6,50**

Видове селскостопанска продукция	Нахут		Нахит отсевка		Царевица отсетка	
	Колич. кг.	Стойност (лева)	Колич. кг.	Стойност (лева)	Колич. кг.	Стойност (лева)
Салдо към 01.01.2018	-	-	-	-	-	-
Произведена и заприходена по справедл.стойност през 2018	14 000	8 400.00	5 320	532.00	700	105.00
Изписана през 2018	-	-	-	-	-	-
Салдо към 31.12.2018	**14 000**	**8 400.00**	**5 320**	**532.00**	**700**	**105.00**
Произведена и заприходена по справедл.стойност през 2019	-	-	-	-	840	84,00
Изписана през 2019	-	-	5 320	532.00	1 300	165,00
Салдо към 31.12.2019	**14 000**	**8 400.00**	-	-	**240**	**24,00**

Стратегии за управление на финансовия риск, свързани със земеделската дейност:

1. Кооперацията е оценила по справедлива стойност произведената непреработена селскостопанска продукция към датата на добиване на реколтата.
2. След реколтиране на селскостопанската продукция, са взети необходимите мерки за нейното съхранение в обособена за целта база.
3. С оглед минимизиране на ценовия риск, голяма част от селскостопанската продукция, предназначена за продажба, е реализирана в текущата година.
4. Други предпазни мерки според конкретната ситуация и съгласно решение на ръководството.

Увеличение и намаление на запасите от биологични активи и селскостопанска продукция към 31.12.

Промени в наличностите на готова продукция и незавършено производство	**Увеличение(+) / намаление (-) - стойност (хил.лв.)**	
	2019г	***2018 г.***
Готова продукция по видове:	***(328)***	***381***
Пшеница	209	172
Ечемик	13	14
Слънчоглед	(466)	91
Леща	(78)	89
Нахут	-	9
Царевица	(1)	1
Люцерна	(5)	5
Незавършено производство по видове:	***(10)***	***81***
Пшеница	(46)	15
Ечемик	26	32
Пролетници	10	34
Общо изменение в наличностите на готова продукция и незавършено производство	***(338)***	***462***

Правителствени дарения, признати във финансовия отчет

Кооперацията е получател на правителствени дарения, както следва:

Вид дарение	*Стойност (хил.лв.)*	
	31.12.2019 г.	*31.12.2018 г.*
I. Дарения за дълготрайни активи	-	-
II. Дарения (земеделски субсидии) за текуща дейност	**1026**	**680**
1. Държавно финансиране за текущи разходи на база декларираните обработваеми площи	972	626
2. Държавна помощ при първично селскостопанско производство чрез използване на система от ваучери за гориво	54	54
Общо	**1026**	**680**

За отчетния период правителствените финансирания, свързани с компенсиране на направените разходи във връзка със селскостопанските дейности, са отчетени в текущите печалби и загуби на систематична база за същия период, през който са признати разходите.

За 2019 г.:

- Няма неизпълнени условия, свързани с получените дарения;
- Не са настъпили непредвидими събития, които биха попречили на изпълнението на условията, свързани с получените дарения;
- При признаване на текущите приходи, свързани с даренията са съблюдавани възприетите критерии, заложени в счетоводната политика.

3.14. СВЪРЗАНИ ЛИЦА

През 2019 г.:

▪Няма извършени сделки между свързани лица.

▪Няма получени/ предоставени кредити от/на свързани лица.

▪Няма сделки между Кооперацията и членовете на органите на управление и административния персонал.

▪Няма предоставени аванси и кредити на членовете на органите на управление и административния персонал.

4. ДОПЪЛНИТЕЛНИ ОПОВЕСТЯВАНИЯ

4.1. Събития, настъпили след датата на годишния финансов отчет

Между датата на годишния финансов отчет и датата на одобрението му за публикуване не са възникнали коригиращи и некоригиращи събития, от които да възникнат специални оповестявания съгласно изискванията на Счетоводен стандарт 10, с изключение на извънредното положение, въведено в страната във връзка с пандемията от новия коронавирус (COVID-19), което представлява съществено некоригиращо събитие по смисъла на СС 10 - Събития, настъпили след датата на годишния финансов отчет.

В началото на март 2020 г. в страната се проявява пандемия от инфекциозно заболяване, причинено от COVID-19. Епидемията от коронавируса стартира от Китай в края на 2019 година и бързо се разпространи из целия свят. На 11 март Световната здравна организация обяви наличието на пандемия от коронавирус. На 13 март с Решение на Народното събрание е обявено извънредно положение, а на 24 март влиза в сила Закон за мерките и действията по време на извънредното положение. С последния закон се въвеждат редица извънредни мерки, касаещи бизнеса като удължаване и прекъсване на административни срокове; удължаване срока за действие на административни актове; спиране на процесуални срокове и на сроковете за погасителна давност; промени в трудовото законодателство, отнасящи се до нови режими на работно време; преустановяване на работата и ползване на отпуски и други. Очакват се и други законодателни промени с цел смекчаване ефектите от влиянието на пандемията и нормализиране на социално- икономическата обстановка.

Поради разпространение на COVID-19, в световен мащаб се появиха затруднения в бизнеса и икономическата дейност на редица предприятия и цели отрасли. Пандемията предизвика чувствително намаляване на икономическата активност и в нашата страна и породи

значителна неизвестност за тренда на процесите в макроикономиката през 2020 година и след това. Наложени са строги противоепидемични мерки и ограничения, които водят до нарушаване на нормалната икономическа дейност почти на всички стопански субекти в страната. В тази връзка ръководството на Кооперацията предприе спешни мерки и действия за идентифициране на евентуални рискове и несигурности, наличие на неблагоприятни последствия и евентуална оценка на потенциалния им ефект върху бизнеса и бъдещото развитие на Кооперацията. За целта ръководството насочи своите усилия към широкообхватен преглед и анализ на дейността, в т.ч. финансов анализ на икономическите показатели и параметри, на възможностите за обезпечаване изпълнението на договорите, в т.ч. анализ на ресурсната обезпеченост, възможностите за обслужване на заемите и изпълняване на условията по тях; оценка на поетите ангажименти; оценка на рисковете, в т.ч. кредитен риск, ликвиден риск, риска на паричния поток, както и рисковете, свързани с продуктите и пазарите; преразглеждане на следваните политики, свързани с бизнес стратегията и тактиката на управленско поведение, договорните политики с клиенти и доставчици, инвестиционните политики, политиките, свързани с персонала с оглед набелязване на конкретни стъпки и действия за справяне с извънредната ситуация в условията на съблюдаване и спазване на въведените мерки и ограничения.

Поради непредсказуемата динамика на COVID-19 и динамичните мерки, предприемани от държавните власти, обхватът и ефектите върху бизнеса е сложно и практически невъзможно да бъдат оценени с точност на този етап, в резултат на което ръководството на Кооперацията не е в състояние да направи количествена и качествена оценка на потенциалното влияние на коронавирусната пандемия върху бъдещото финансово състояние и резултатите от дейността й.

4.2. Фундаментални грешки и промени в счетоводната политика

През отчетния период не са констатирани грешки, съответно не са извършвани промени в счетоводната политика.

4.3. Счетоводни предположения и приблизителни счетоводни оценки

През 2019 г. не е извършвана промяна на приблизителните счетоводни стойности, която оказва значителен ефект през текущия период или се очаква да окаже значителен ефект през бъдещи периоди. Ситуацията, свързана с COVID-19 представлява съществено некоригиращо събитие по смисъла на СС 10 - Събития, настъпили след датата на годишния финансов отчет и следователно сама по себе си не води до преизчисляване на приблизителните счетоводни стойности, не изисква преразглеждане на допусканията и параметрите в моделите за обезценка и оценка по справедлива стойност, възприети от Кооперацията, както и не води до промяна в класификацията на активите и пасивите към 31.12.2019 г.

4.4. Условни активи и пасиви

- ✓ Кооперацията не е предоставяла обезпечения или гаранции на трети лица.
- ✓ Кооперацията не е получавала обезпечения или гаранции от трети лица.
- ✓ Кооперацията няма писмени договорености, респективно уговорки с трети лица, от които да произтичат рискове и изгоди, оказващи съществено влияние върху оценката на финансовото й състояние.

4.5. Съдебни дела: Няма заведени дела от и срещу Кооперацията.

4.6. Управление на финансовия риск

В хода на обичайната си стопанска дейност Кооперацията може да бъде изложена на различни финансови рискове.Финансов е рискът, присъщ на финансовите инструменти, който се проявява поотделно или съчетано в следните разновидности: а) риск на паричния поток; б) кредитен риск; в) ликвиден риск и г) ценови риск, който в зависимост от вида на финансовия инструмент може да бъде валутен риск, лихвен риск и пазарен риск. Ръководството на кооперацията следи възможните рискове и има за цел да намали евентуални неблагоприятни ефекти върху финансовия резултат на кооперацията.

- **Риск на лихвоносни парични потоци**

Рискът на лихвоносните парични потоци е рискът, свързан с вероятността бъдещите парични потоци на даден финансов инструмент да варират в следствие на промени в пазарните лихвени проценти.

В структурата на активите на кооперацията лихвоносните активи са представени от парични средства, банкови депозити и предоставени заеми, които обичайно са с фиксиран лихвен процент. Привлечените средства на кооперацията под формата на заеми, лизинги и др. са също обичайно с постоянен лихвен процент. Политиката на кооперацията е да се договарят фиксирани лихвени проценти, тъй като плаващият лихвен процент поставя паричните потоци в зависимост от лихвения риск. Ръководството на кооперацията текущо наблюдава и анализира неговата експозиция спрямо промените в лихвените равнища с цел минимизиране на лихвения риск.

- **Кредитен риск**

Кредитният риск за кооперацията се състои от риск от финансова загуба в ситуация, при която клиент или страна по финансов инструмент не успее да изпълни своите договорни задължения изцяло и в предвидените срокове. Кредитният риск произтича основно от търговските вземания и предоставените заеми.

Към 31 декември на текущата и съответно предходната година максималната кредитна експозиция на кооперацията при условие, че неговите контрагенти не изпълнят своите финансови задължения, е както следва:

	31.12.2019 г. (хил.лв.)	*31.12.2018 г. (хил.лв.)*
Парични средства	401	502
Търговски и други краткосрочни вземания, нетно	383	42
Общо	**784**	**544**

- **Ликвиден риск**

Ликвидният риск произтича от възможността кооперацията да не погаси в договорения размер или изобщо финансов пасив, както и възможността кооперацията да погаси в пълен размер финансов пасив, но на по-късна дата от уговорената.

Кооперацията управлява своите активи и пасиви по начин, който му гарантира, че редовно и без забава може да изпълни текущите си задължения. За целта кооперацията провежда политика по управление на ликвидността, чрез която постоянно поддържа оптимален ликвиден запас от парични средства, материални запаси и добра способност за финансиране на стопанската си дейност. Вътрешен източник на ликвидни средства за кооперацията е основната му стопанска дейност, генерираща достатъчни оперативни потоци. Външни източници на финансиране са основно банките.

- **Ценови риск**

Ценовият риск е рискът, произтичащ от колебанията в цената на финансовите инструменти.

Кооперацията е изложено на ценови риск в резултат на евентуално нарастване на доставните цени на суровините и материалите, както и намаляване на продажните цени на продуктите и услугите в резултат на ограничаване на пазарите и нарастващата конкуренция.

За минимизиране на ценовия риск кооперацията прилага гъвкава маркетингова и ценова политика, изхождайки от трите основни фактора – оптимална структура на разходите, цени на конкурентите и покупателна възможност на потребителите.

- **Валутен риск**

Сделките на кооперацията се осъществяват в български лева.

- **Пазарен риск**

Кооперацията работи в силно конкурентна и динамична бизнес среда. Това предполага вземането на бързи и адекватни управленски решения с цел запазване и разширяване позициите на пазара, гъвкавост в политиката по договарянето и разумна политика свързана с финансовата и трудовата обезпеченост.

4.7. Действащо предприятие

Ръководството на Кооперацията е извършило оценка на приложимостта на принципа-предположение за действащо предприятие, като фундаментален принцип при изготвянето на финансовия отчет. Тази оценка обхваща периода до 31.12.2019 г. и поне 12 месеца занапред. На базата на тази оценка ръководството на Кооперацията счита, че не са налице фактори и/или събития, които да показват съмнения относно прилагането на този принцип като база за изготвяне на финансовия отчет.

Ръководството счита, че Кооперацията е действащо предприятие и ще остане такова, няма планове и намерения за преустановяване на дейността в предвидимо бъдеще.

Дата: 26 март 2020 г.

Съставител: .....
(Снежана Петрова)

ЗЕМЕДЕЛСКА КООПЕРАЦИЯ • гр. Суворово Варн. обл. • „БРАЗДИ“

Ръководител:.....
(Йордан Иванов)